

รายงานการวิจัย

เรื่อง

แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ปนัดดา หัสปราบ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

2557

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
หลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	6
การทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน	8
การบริหารจัดการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	35
การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ.....	37
การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ	39
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ.....	41
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ.....	48
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย.....	50
อภิปรายผล.....	52
ข้อเสนอแนะ.....	55
บรรณานุกรม.....	57
ภาคผนวก	60

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การศึกษาแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) แบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการสำรวจข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และระยะที่ 2 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์การวิจัย 2 ประการ คือ 1. เพื่อศึกษาสภาพการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีผลทดสอบทางการศึกษาระดับดี กระจายตามภาคภูมิศาสตร์ และ 2. เพื่อศึกษาแนวทางปฏิบัติการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีผลทดสอบทางการศึกษาระดับดี กระจายตามภาคภูมิศาสตร์

สภาพการดำเนินการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน

1. สภาพการดำเนินการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยโรงเรียนมีการดำเนินการมากที่สุดตามลำดับ ดังนี้

1) การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญในการสอบ O-NET ให้แก่ครูผู้สอนและนักเรียนทุกคนในระดับชั้นที่เข้าสอบ

2) การส่งเสริมให้ครูนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ

3) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย โดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียนที่สะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

4) จัดทำแผนพัฒนาหรือแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน/โครงการ/กิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา

5) ส่งเสริม สนับสนุน งบประมาณการวิจัยและพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา เช่น งบประมาณการวิจัยและพัฒนาด้านการบริหารจัดการ ด้านการนิเทศ การจัดการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการทดสอบ

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสู่การปฏิบัติให้เกิดความสำเร็จ

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสู่การปฏิบัติให้เกิดความสำเร็จ ด้านความตระหนักและการเห็นความสำคัญของการทดสอบทางการศึกษา เป็นปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านความรู้ความเข้าใจของบุคลากรเกี่ยวกับการทดสอบทางการศึกษา จะมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

แนวทางปฏิบัติการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในหัวข้อนี้เป็นผลการสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้อำนวยการ และครู เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน ที่ได้จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากการสังเกตสัมภาษณ์ จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ มหิดลวิทยานุสรณ์, บุญวาทย์วิทยาลัย, มอ. วิทยานุสรณ์, ราชสิมาวิทยาลัย และสาธิต "พิบูลบำเพ็ญ" มหาวิทยาลัยบูรพา สถานศึกษาได้ดำเนินการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนดังนี้

ด้านการบริหารจัดการ พบว่า ในทุกโรงเรียนเมื่อได้รับผลการทดสอบทางการศึกษามาแล้ว โรงเรียนทำการประชุมชี้แจง ให้ข้อมูลสารสนเทศและรายงานผลการทดสอบแก่ครูเพื่อให้ทราบผลการศึกษาของปีการศึกษาที่ผ่านมาในภาพรวมและรายกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในบางโรงเรียนได้เพิ่มกระบวนการกำกับติดตามผลการดำเนินการของครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ด้วยเช่นกัน เมื่อแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้รับสารสนเทศและมีการวิเคราะห์ข้อสอบรายตัวชี้วัดแล้ว โรงเรียนมีการปรับการจัดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัด

การพัฒนานักเรียน พบว่า ในทุกโรงเรียนเมื่อได้รับผลการทดสอบทางการศึกษามาแล้ว โรงเรียนทำการชี้แจงให้ข้อมูลสารสนเทศและรายงานผลการทดสอบแก่นักเรียน รวมถึงการแนะแนวทางการเรียนหรือการศึกษาต่อเพื่อให้นักเรียนได้เห็นและค้นพบศักยภาพของตน และเป็นข้อมูลย้อนกลับให้แก่นักเรียนการเตรียมตัวและเตรียมความพร้อมในการเรียนและการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไป นอกจากนี้ในบางโรงเรียนมีการจัดสอนเสริม ทบทวนเนื้อหาเพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบ โดยอาจมีการเชิญวิทยากร ดิวเตอร์ที่มีชื่อเสียง หรือในครูในโรงเรียน ในการสอนเนื้อหาก่อนการสอบ

การพัฒนาครู พบว่า โรงเรียนได้ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน โดยบางโรงเรียนเน้นการส่งเสริมและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเฉพาะ

เพื่อให้ครูพัฒนาเทคนิคและวิธีการสอน และนักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ และในบางโรงเรียนมีกระบวนการพัฒนาครู โดยการประเมินการสอนของครูเป็นระยะเพื่อกำกับให้เป็นไปตามทิศทางและมาตรฐานของโรงเรียน และบางโรงเรียนมีการสร้างแรงจูงใจให้กับครูผู้สอนในการมอบรางวัล หรือยกย่องเชิดชูเกียรติในกรณีที่นักเรียนได้ผลการทดสอบที่ดีหรือได้คะแนนเต็ม เป็นต้น เพื่อให้ครูเกิดความภาคภูมิใจและมีกำลังใจในการปฏิบัติงานในหน้าที่ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. แนวทางที่ได้จากการศึกษา ควรนำไปกำหนดกลยุทธ์การยกระดับผลสัมฤทธิ์ที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน
2. แนวทางที่ได้จากการศึกษา ควรนำไปศึกษาวิจัยต่อไป โดยการทำวิจัย เพื่อศึกษาว่าแนวทางดังกล่าว สามารถนำไปใช้พัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ได้มากน้อยเพียงใด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น เขตพื้นที่การศึกษา กลุ่มโรงเรียน ควรดำเนินการวิจัยเชิงนโยบายเกี่ยวกับการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนบนฐานของกลยุทธ์จากงานวิจัยนี้สู่การนำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เป็นหลักและแนวทางเดียวกัน แต่อาจยืดหยุ่นตามบริบทศักยภาพและความพร้อมของแต่ละโรงเรียน
2. การวิจัยในครั้งนี้เป็นการนำเสนอแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจากโรงเรียนที่มีผลการทดสอบในระดับที่ดี การวิจัยต่อควรเป็นไปในลักษณะการศึกษาผลการนำผลกลยุทธ์ไปใช้กับกลุ่มโรงเรียนที่มีผลการทดสอบในระดับปานกลางและผลการทดสอบในระดับน้อย เพื่อศึกษาความสำเร็จ ความเป็นไปได้ หรือปัจจัยแทรกซ้อนและสภาพปัญหาอุปสรรคจากการใช้กลยุทธ์ดังกล่าวเพื่อปรับให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องต่อไป
3. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพ

ผู้เขียน

บทที่ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การประเมินผลการศึกษามีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา ทั้งระดับห้องเรียนและระดับโรงเรียน ในฐานะเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จของการจัดการศึกษาของประเทศที่พัฒนาแล้วทั้งหลาย ตลอดจนองค์การระหว่างประเทศของโลกต่างก็ให้ความสำคัญของการประเมินผลการศึกษา ดังจะเห็นได้จากการประเมินผลโครงการขนาดใหญ่ระดับนานาชาติ เช่น PISA (Program for International Student Assessment) ที่สะท้อนคุณภาพการจัดการศึกษาของแต่ละประเทศ ว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักคิดวิเคราะห์ หมั่นแสวงหาความรู้ ตัดสินใจด้วยเหตุผล และสามารถแก้ปัญหาได้หรือไม่ รวมทั้งสะท้อนถึงความเอาใจใส่ของครูที่มีต่อผู้เรียน และค่านิยมของสังคมที่มีต่อการศึกษาด้วย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับ ประกอบด้วยระบบประกันคุณภาพภายในและระบบประกันคุณภาพภายนอก และมาตรา 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ใน 4 ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ ทุกระดับมีเจตนารมณ์เช่นเดียวกันคือ ตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อนำผลการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องต่อไป ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียน

1. การประเมินระดับชั้นเรียน เป็นการวัดและประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนดำเนินการสอนเป็นปกติ และสม่ำเสมอ ในการจัดการเรียนการสอน ใช้เทคนิคการประเมินอย่างหลากหลาย เช่น การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การประเมินโครงการ การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน แฟ้มสะสมงาน การใช้แบบทดสอบ ฯลฯ โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินเองหรือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน ผู้ปกครองร่วมประเมิน ในกรณีที่ไม่มีตัวชี้วัดให้มีการสอนซ่อมเสริม

การประเมินระดับชั้นเรียนเป็นการตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการความก้าวหน้าในการเรียนรู้ อันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด มีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมในด้านใด นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลให้ผู้สอนใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนของตนด้วย ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

2. การประเมินระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินที่สถานศึกษาดำเนินการเพื่อตัดสินผล การเรียนของผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา ว่าส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายหรือไม่ ผู้เรียนมีจุดพัฒนาในด้านใด รวมทั้งสามารถนำผลการเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับชาติ ผลการ ประเมินระดับสถานศึกษาจะเป็นข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงนโยบาย หลักสูตร โครงการ หรือวิธีการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา ตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา และการรายงานผลการจัดการศึกษาต่อ คณะกรรมการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน ผู้ปกครองและชุมชน

3. การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่ การศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูล พื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ตามภาระความรับผิดชอบ สามารถ ดำเนินการ โดยประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้วยข้อสอบมาตรฐานที่จัดทำและดำเนินการ โดยเขตพื้นที่การศึกษา หรือด้วยความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด ในการดำเนินการจัดสอบ นอกจากนี้ยังได้จากการตรวจสอบทบทวนข้อมูลจากการประเมินระดับสถานศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษา

4. การประเมินระดับชาติ เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติตามมาตรฐาน การเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียน ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมิน ผลจากการประเมินใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียงคุณภาพการศึกษาในระดับ ต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนเป็นข้อมูลสนับสนุน การตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

การทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Test หรือ O-NET) เป็นการทดสอบความรู้ทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้เรียนที่กำลังศึกษาในชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทุกคน ทุกสังกัด ดำเนินการ โดยสถาบันทดสอบทาง การศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ซึ่งเป็นหน่วยงานภายนอกที่ทำหน้าที่ในการประเมินระดับชาติ

การทดสอบนี้จัดเป็นการวัดและประเมินผลที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และเป็นส่วนหนึ่งของระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับ

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เรียกโดยย่อได้ ว่า “ สทศ.” ใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า “NATIONAL INSTITUTE OF EDUCATIONAL TESTING SERVICE” (PUBLIC ORGANIZATION) เรียกโดยย่อได้ ว่า “ NIETS ” จัดตั้งขึ้นเป็นองค์การมหาชนเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพสามารถใช้ประโยชน์ทรัพยากรและบุคลากรได้สูงสุด มีความเป็นอิสระไม่ขึ้นอยู่กับสายการบริหารของหน่วยงานที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบ การจัดการศึกษาจึงมีความเป็นกลาง เป็นสถาบันที่มีการกำหนดหลักการ นโยบาย มาตรการและเป้าหมาย โครงสร้างการบริหาร และการดำเนินงาน ความสัมพันธ์กับรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บุคลากร การเงิน การตรวจสอบ และการประเมินผลที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งสถาบันเพื่อบริหารจัดการและดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษา วิจัย และให้บริการ ทางด้านการประเมินผลทางการศึกษา และทดสอบทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องรวมทั้งเป็นศูนย์กลางความร่วมมือด้านการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติและนานาชาติ

การสร้างระบบบริหารจัดการที่มีคุณภาพในโรงเรียน นับได้ว่าเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญที่สุดต่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเรียนรู้ขององค์การให้บรรลุเป้าหมาย ดังนั้นพลังสามฝ่ายของบุคลากรในโรงเรียนซึ่งประกอบไปด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และนักเรียน ต้องเกิดจากการมีทักษะความรู้ความสามารถ และสามารถเลือกบทบาทที่เหมาะสมตามศักยภาพแต่ละบุคคลในการขับเคลื่อนองค์การซึ่งหมายถึง “โรงเรียน” ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาในทิศทางที่ดีขึ้น (สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2554)

การบริหารจัดการในเชิงวิชาการภายในโรงเรียนย่อมเป็นส่วนที่สำคัญ ในการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนในโรงเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น จนสามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน หรือ O-NET ได้ในที่สุดอย่างแน่นอน ทั้งนี้ผล O-NET ดังกล่าวถือเป็นแรงจูงใจที่ดีที่จะได้นำไปปรับปรุงให้ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนต่อไป และจากประเด็นปัญหาดังกล่าว ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนที่มีผลคะแนนสอบที่ดีในลักษณะของการศึกษาเชิงลึก เพื่อเป็นต้นแบบและแนวทางแก่โรงเรียนทั่วไปที่มีปัจจัยและบริบทที่ใกล้เคียงกันนำไปสู่ปฏิบัติทั้งทางการบริหารจัดการเชิงวิชาการ และการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ผ่านเกณฑ์ตามมาตรฐานของประเทศ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีผลทดสอบทางการศึกษาระดับดี กระจายตามภาคภูมิศาสตร์
2. เพื่อศึกษาแนวทางปฏิบัติการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีผลทดสอบทางการศึกษาระดับดี กระจายตามภาคภูมิศาสตร์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวแปรหลักในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ กลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
2. กรอบกลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (กรอบแนวคิดชั่วคราว) ในงานวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การนำผลไปใช้ในทางการบริหาร/การจัดการทางการศึกษา 2) การนำผลไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน 3) การนำผลไปใช้ในการวัดและประเมินทางการศึกษา และ 4) การนำผลไปใช้ในการแนะแนวและให้คำปรึกษา

การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

ประชากร คือ ครูและผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมที่มีผลทดสอบทางการศึกษาระดับดี จำนวน 10 โรงเรียน กระจายตามภาคภูมิศาสตร์ ใน 5 ภูมิภาค

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูและผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมที่มีผลทดสอบทางการศึกษาระดับดี ปีการศึกษา 2557 จำนวน 10 โรงเรียน กระจายตามภาคภูมิศาสตร์ ใน 5 ภูมิภาค ภูมิภาคละ 80 คน

การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (กรณีศึกษา)

ผู้วิจัยคัดเลือกกรณีศึกษาแบบเจาะจง (purposive sampling) โรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับดี จำนวน 10 โรงเรียน ใน 5 ภูมิภาค กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในระหว่างการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตัวแทนครู นักเรียน ทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In - dept Interview) โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาและครูเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informant)

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน หมายถึง แนวคิด เทคนิควิธี กระบวนการ รวมถึงผลผลิตและผลลัพธ์ของโรงเรียนที่นำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีผลทดสอบทางการศึกษาระดับดี กระจายตามภาคภูมิศาสตร์ หมายถึง โรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติสูงสุดระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คะแนนการทดสอบระดับชาติหรือ O-NET คือ คะแนนของนักเรียนที่ได้มาจากการเข้าทดสอบ ซึ่งจัดสอบโดยสถาบันทดสอบแห่งชาติหรือ สทศ ในทุกรายวิชา รวม 8 กลุ่มสาระ คือ ภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงาน และเทคโนโลยี

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
2. ทำให้ได้ข้อมูลเพื่อเป็นต้นแบบการบริหาร การจัดการเรียนการสอนสู่การนำไปพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน กรณีศึกษาโรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับดี กระจายตามภาคภูมิศาสตร์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำเสนอสาระสำคัญ แบ่งออกเป็น 5 ตอน ได้แก่

1. หลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. การทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Testing: O-NET)
3. การบริหารจัดการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นกระบวนการตรวจสอบผลการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัดของหลักสูตร นำผลไปปรับปรุงพัฒนาการจัด การเรียนรู้และใช้เป็นข้อมูล

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นกระบวนการตรวจสอบผลการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน ตามมาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัดของหลักสูตร นำผลไปปรับปรุงพัฒนาการจัด การเรียนรู้และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินผลการเรียน สถานศึกษาต้องดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีกระบวนการจัดการที่เป็นระบบ และกระบวนการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ เพื่อให้ผลการประเมินถูกต้องตามสภาพความรู้ ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ถูกต้องตามหลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รวมทั้งสามารถรองรับการประเมินภายในและการประเมินภายนอก ตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาได้ สถานศึกษาจึงควรกำหนดหลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษา, กรมวิชาการ, 2551, หน้า 14)

1. สถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบการประเมินผลการเรียนของผู้เรียน โดยเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม

2. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ต้องสอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐาน การเรียนรู้ ตัวชี้วัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตร จัดให้มีการประเมิน การอ่านคิดวิเคราะห์และ เขียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตลอดจนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3. การประเมินผู้เรียนพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกต พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตาม ความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียน การสอนต้อง ดำเนินการด้วยเทคนิควิธีการที่หลากหลายเพื่อให้สามารถวัดและประเมินผู้เรียนได้อย่างรอบด้าน ทั้ง ด้านความรู้ ความคิด กระบวนการ พฤติกรรมและเจตคติ เหมาะสมกับ สิ่งที่ต้องการวัด ธรรมชาติวิชา และระดับชั้นของผู้เรียน โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานความเที่ยงตรง ยุติธรรม และเชื่อถือได้

5. การประเมินผลการเรียน มีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน พัฒนาการจัดการเรียน และตัดสินผลการเรียน

6. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตรวจสอบผลการประเมินผล การเรียนรู้

7. ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนระหว่างสถานศึกษาและรูปแบบการศึกษาต่างๆ

8. ให้สถานศึกษาจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา เพื่อเป็นหลักฐาน การประเมินผลการเรียน รายงานผลการเรียน แสดงวุฒิการศึกษาและรับรองผลการเรียน ของผู้เรียน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การประเมินผลระหว่างเรียน

การประเมินผลระหว่างเรียน เป็นการดำเนินการในระดับชั้นเรียน จุดหมายสำคัญ เพื่อมุ่ง หาคำตอบว่านักเรียนมีพัฒนาการและความก้าวหน้าในการเรียนรู้เพียงใด นักเรียนคนใดต้องได้รับการ พัฒนาปรับปรุง แก้ไขด้านใดบ้าง ดังนั้น ครูผู้สอนจึงต้องมีการวัดประเมินความรู้ ความก้าวหน้า ของนักเรียน ตามแผนการเรียนรู้ ที่กำหนดเป็นระยะ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดทำแผน การจัดการเรียนรู้แบบคละชั้นเพื่อให้ครูได้นำไปใช้ ในทำแผนการจัดการเรียนรู้ทุกแผน ได้จัดทำแบบประเมินไว้ ครูผู้สอนสามารถนำมาใช้เป็นแนวทาง ในการประเมินความรู้ ความสามารถของนักเรียนหรือประเมินทักษะการปฏิบัติงานตามสภาพจริง ของนักเรียนได้ ครูต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอและครูสามารถใช้เทคนิคการประเมินอื่น ๆ เพิ่มเติม อาทิ การซักถาม การสัมภาษณ์ การสังเกต การตรวจการบ้าน ตรวจผลงาน ตรวจแฟ้มสะสม งาน การทดสอบ เป็นต้น ทั้งนี้ วิธีการประเมินอาจให้นักเรียนประเมินตนเอง ครูเป็นผู้ประเมิน เพื่อน นักเรียนประเมิน หรือผู้ปกครองร่วมประเมินก็ได้

การประเมินผลในระดับชั้นเรียนจะทำให้ครูทราบว่านักเรียนคนไหนเก่งหรืออ่อนในสมรรถภาพใด กลุ่มสาระการเรียนรู้ใด จะต้องได้รับการช่วยเหลือในเรื่องใด ครูต้องแก้ไขข้อบกพร่องหรือส่งเสริมนักเรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม เช่น การสอนซ่อมเสริม การให้ฝึกทักษะเพิ่มเติม หรือร่วมมือกับผู้ปกครองในการแก้ไข ช่วยเหลือร่วมกับครู การวัดประเมินผลระหว่างเรียนในการจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้น แม้ว่าจะมีนักเรียน ต่างชั้นมาจัดการเรียนการสอนร่วมกัน ในการวัดประเมินความสามารถของนักเรียนครูผู้สอนต้องสามารถตอบคำถามได้ว่านักเรียนแต่ละคนมีความรู้ ความสามารถ มีข้อบกพร่องที่ต้องปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใดบ้าง การประเมินผลเป็นระยะ เป็นรายเรื่อง รายสมรรถภาพจะช่วยให้ครูสามารถพัฒนา ช่วยเหลือนักเรียนได้ตรงตามความรู้ความสามารถที่แท้จริง ทั้งยังช่วยให้ครูสามารถแบ่งกลุ่มเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จัดสื่อ อุปกรณ์ แบบฝึก ฯลฯ ให้กับนักเรียนได้ตรงตามความรู้ความสามารถที่แท้จริงอีกด้วย

การวัดประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน

การวัดประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน เป็นการดำเนินการในระดับ โรงเรียนตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดไว้ เพื่อตัดสินผลการเรียน เป็นรายปี / รายภาค การประเมินผลตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผลจากการวัดประเมินผลนี้ โรงเรียนสามารถนำไปใช้เป็นฐานในการพัฒนาการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียนให้ได้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ รวมทั้งนำผลการวัดประเมิน ไปพิจารณา ตัดสินการเลื่อนชั้น กรณีที่นักเรียนไม่ผ่านการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด โรงเรียนต้องจัดให้มีการสอน ซ่อมเสริมและจัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ด้วย

การทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Testing : O-NET)

O-NET (Ordinary National Educational Test) คือ การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน เป็นการสอบความรู้รวบยอดปลายช่วงชั้น 6 ภาคเรียนของชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยทดสอบความรู้ในกลุ่มสาระต่างๆ รวม 8 กลุ่มสาระ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ O-NET จะจัดสอบเพียงครั้งเดียวโดย จัดสอบในช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์ ต่อเนื่องกับเดือนมีนาคมของทุกปี ซึ่งเป็นการสอบประจำปี เพียงครั้งเดียว และนำผลการสอบไปใช้อย่างถาวร

การประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติ ถือว่ามีบทบาทสำคัญในการสะท้อนให้เห็นถึงภาพสำเร็จของการจัดการศึกษา โดยยึดตามจุดมุ่งหมายที่สำคัญของหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะ กระบวนการที่จำเป็นในการดำรงชีวิต และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขซึ่งในปัจจุบันการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติ เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนที่ดำเนินการโดยหน่วยงานภายในประเทศ 2 หน่วยงาน คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน)

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เรียกโดยย่อได้ ว่า “ สทศ. ” ใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า “NATIONAL INSTITUTE OF EDUCATIONAL TESTING SERVICE” (PUBLIC ORGANIZATION) เรียกโดยย่อได้ ว่า “ NIETS ” จัดตั้งขึ้นเป็นองค์การมหาชนเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพสามารถใช้ประโยชน์ทรัพยากรและบุคลากรได้สูงสุด มีความเป็นอิสระไม่ขึ้นอยู่กับสายการบริหารของหน่วยงานที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบ การจัดการศึกษาจึงมีความเป็นกลาง เป็นสถาบันที่มีการกำหนดหลักการ นโยบาย มาตรการและเป้าหมาย โครงสร้างการบริหาร และการดำเนินงาน ความสัมพันธ์กับรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บุคลากร การเงิน การตรวจสอบ และการประเมินผลที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งสถาบันเพื่อบริหารจัดการและดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษา วิจัย และให้บริการ ทางด้านการประเมินผลทางการศึกษาและทดสอบทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องรวมทั้งเป็นศูนย์กลางความร่วมมือด้านการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติและนานาชาติ

ความสำคัญของการสอบ O-NET

การสอบ O-NET มีประโยชน์ต่อการศึกษา และต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การปรับการศึกษาให้มีมาตรฐานเดียวกัน คณะนเฉลยการสอบ O-NET ในแต่ละปีจะบ่งบอกได้ว่า โรงเรียนแต่ละแห่งพัฒนาด้านคุณภาพการศึกษาไปในแนวทางใด นักเรียนมีคุณภาพการศึกษาอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการปรับการศึกษาให้มีมาตรฐานเดียวกัน

2. การจัดกลุ่มโรงเรียน คณะนเฉลย O-NET ใช้จัดกลุ่มโรงเรียนแต่ละแห่ง ซึ่งอาจแบ่งจากปัจจัยของโรงเรียน โดยเปรียบเทียบว่า คณะนเฉลยของโรงเรียนอยู่ในระดับใด จะมีการพิจารณาตัวแปรหรือปัจจัยในการแบ่งกลุ่มว่าจะมีการกำหนดอย่างไรให้เกิดความยุติธรรมกับโรงเรียน การจัดอันดับจะจัดกลุ่มโรงเรียนที่มีความสามารถใกล้เคียงกัน เพื่อให้แต่ละโรงเรียน ได้ทราบถึงระดับคุณภาพของโรงเรียน และจะได้มีการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนของตนเองให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

3. โรงเรียนและครูผู้สอน สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการสอบไปปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนต่อไป รวมทั้งนำผลการประเมินของนักเรียนแต่ละคนไปใช้เป็นข้อมูลในการ

จัดการเรียนและกิจกรรมต่างๆ ให้สอดคล้องต่อความสนใจ ความต้องการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ □
ความสามารถของนักเรียน

4. ผู้ปกครอง สามารถใช้คะแนนสอบของนักเรียนเป็นแนวทางแก้ไขและสนับสนุนบุตรหลานให้กระตือรือร้นในการเรียนรู้มากขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาไปในแนวทางที่ดี

5. นักเรียน สามารถใช้ประโยชน์จากผลคะแนนที่นักเรียนได้รับ เป็นหลักฐานสำคัญในการศึกษาต่อระดับสูงขึ้นไป ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จในการเรียนรู้ และวางแผนอนาคต

ลักษณะของแบบทดสอบ O-NET

ลักษณะแบบทดสอบ O-NET ประกอบด้วย

1. ข้อสอบแบบปรนัยและอัตนัย ในอัตราส่วนระหว่าง 80%-90% : 10%-20% ข้อสอบแบบปรนัยจะเป็นข้อสอบแบบ 4 ตัวเลือก/หลายตัวเลือก สำหรับข้อสอบอัตนัยจะเป็นข้อสอบแบบระบายคำตอบที่เป็นค่าหรือตัวเลข โดยให้นักเรียนระบายตัวเลขซึ่งเป็นคำตอบของโจทย์ในแต่ละข้อลงในกระดาษคำตอบ สำหรับข้อสอบแบบปรนัย สทศ. มีรูปแบบข้อสอบ ดังนี้

1) ปรนัย 4 ตัวเลือก/หลายตัวเลือก เลือกคำตอบที่ถูกที่สุด 1 คำตอบ ข้อสอบรูปแบบนี้นักเรียนจะต้องตัดสินใจเลือกคำตอบที่ถูกที่สุดเพียง 1 คำตอบ

2) ปรนัย 4 ตัวเลือก/หลายตัวเลือก เลือกคำตอบที่ถูกได้มากกว่า 1 คำตอบ ข้อสอบรูปแบบนี้จะมีคำตอบที่ถูกต้องมากกว่า 1 คำตอบ โดยนักเรียนต้องระบายคำตอบที่ถูกให้ครบตามที่โจทย์กำหนด

3) เลือกคำตอบจากกลุ่มสัมพันธ์กัน นักเรียนจะต้องเลือกคำตอบที่ถูกที่สุดจากแต่ละกลุ่มตัวเลือก ซึ่งคำตอบจากแต่ละกลุ่มจะมีความสัมพันธ์กัน

2. ข้อสอบแต่ละข้ออาจมีคะแนนไม่เท่ากัน ซึ่งขึ้นอยู่กับความยากง่ายของข้อสอบ

3. สารและทักษะสำคัญ ข้อสอบครอบคลุมสารและทักษะสำคัญของ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

4. เวลาในการทำข้อสอบ ให้เวลาทำวิชาละ 2 ชั่วโมง

5. การสอบเป็นบริการของรัฐที่จัดให้แก่ นักเรียนทุกคน นักเรียนทุกคนจึงไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการสอบแต่อย่างใด โดยรูปแบบของข้อสอบ O-NET แต่ละวิชาจะมีไม่เกิน 2 รูปแบบ คือ

1) ปรนัย (แบบเลือกตอบ) มีคำตอบที่ถูกต้องที่สุด 1 คำตอบ (มีคะแนนไม่เกิน 80% ของคะแนนทั้งหมด) โดยในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในข้อสอบจะมีคำตอบให้ 4 ตัวเลือก ส่วนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในข้อสอบจะมีคำตอบให้ 5 ตัวเลือก

2) รูปแบบอื่นๆ (มีคะแนนไม่เกิน 20% ของคะแนนทั้งหมด) ได้แก่

- ปรนัย (แบบเลือกตอบที่มีคำตอบถูกมากกว่า 1 คำตอบ)

- แบบเลือกคำตอบจากแต่ละหมวดที่สัมพันธ์กัน

- แบบระบายคำตอบเป็นค่า/ตัวเลข

การจัดสอบ สทศ. จะเน้นย้ำเรื่องโปร่งใส และป้องกันการทุจริต ดังนั้นจึงได้มีการกำหนดนโยบายในการจัดสอบโดยมีการจัดข้อสอบหลายชุด จากเดิมกำหนดไว้ 2 ชุด ปัจจุบันจะเพิ่มเป็น 6 ชุด แต่รูปแบบข้อสอบยังคงเหมือนเดิม

การเพิ่มผลสัมฤทธิ์ของการสอบ O-NET

การเพิ่มผลสัมฤทธิ์ของการสอบ O-NET เป็นงานที่ต้องร่วมมือกันหลายฝ่าย เกี่ยวข้องกับสภาพการณ์ความพร้อมด้านต่างๆ ของโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง และผู้เรียน โดยขอเสนอแนะแนวทาง เช่น

1. ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระฯ และครู ศึกษาค่าสถิติของโรงเรียนว่า โรงเรียนได้คะแนนด้านวิชาใด สาระอะไร มาตรฐานอะไร ศึกษาลักษณะที่ สทศ. ได้วิเคราะห์ไว้ให้ซึ่งมีทุกระดับรายละเอียด ตั้งแต่คะแนนรายบุคคลในทุกรายวิชา ค่าเฉลี่ยของนักเรียนโรงเรียนเดียวกัน ค่าเฉลี่ยระดับจังหวัด ระดับสังกัด และระดับชาติ ไปจนถึงการวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อว่านักเรียนทำถูกกี่เปอร์เซ็นต์ หรือนักเรียนส่วนใหญ่ ตอบผิดในข้อไหน ซึ่งจุดนี้ โรงเรียนจะเห็นชัดเจนว่าเนื้อหาส่วนใดที่นักเรียนของตนทำได้ดีหรือทำได้ด้อยจนน่าเป็นห่วง แล้วจึงแก้ไข โดยดูแลให้ครูจัดทำแผนการสอนทั้งปี และแผนการสอนรายคาบ

2. โรงเรียน ควรให้การสนับสนุนด้านต่างๆ เช่น เงิน ครุภัณฑ์ พัสดุ เอกสาร แก้ปัญหาในด้านสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน กระตุ้นและสนับสนุนให้กลุ่มสาระฯ และครูทำโครงการต่างๆ เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ของการสอบ O-NET

3. ครู นอกจากต้องจัดทำแผนการสอนทั้งปีและแผนการสอนรายคาบเพื่อแก้ไขสิ่งที่ สทศ. ได้วิเคราะห์ไว้ ครูยังต้องมีบทบาทในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1) สอนโดยยึดตามหลักสูตร และสอนให้ครอบคลุมหลักสูตร

2) เนื่องจากข้อสอบของ สทศ. เน้นการคิดวิเคราะห์ เพราะสังคมต้องการเด็กไทยที่คิดวิเคราะห์ได้ ครูจึงควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking) ให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจ วิเคราะห์สถานการณ์ จำแนกระหว่างการให้เหตุผลที่ดีหรือเหมาะสม และเหตุผลที่ไม่ดีหรือไม่เหมาะสม (Good and Poor Reasoning) สอนรูปแบบกระบวนการแก้ปัญหาตามแนวคิดของโพลยา (Polya) ซึ่งประกอบด้วยขั้นทำความเข้าใจปัญหา ขั้นวางแผนแก้ปัญหา ขั้นดำเนินการตามแผน และขั้นตรวจสอบผล สอนยุทธวิธีแก้ปัญหาแบบต่างๆ เช่น การค้นหาแบบรูป การสร้างตาราง การเขียนภาพหรือแผนภาพ การแจกแจงกรณีที่เป็นไปได้ทั้งหมด การคาดเดาและตรวจสอบการทำงานแบบย้อนกลับ การเขียนสมการ การเปลี่ยนมุมมอง การแบ่งเป็นปัญหาย่อย พัฒนา

ความสามารถในการแก้ปัญหาของผู้เรียน การสร้างองค์ความรู้ใหม่ในการแก้ปัญหา การแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ การประยุกต์ใช้ทฤษฎีการแก้ปัญหาที่เหมาะสม และสะท้อนให้เห็นกระบวนการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์

3) ศึกษาแนวข้อสอบ O-NET ย้อนหลัง ควรทำ Test Blueprint หรือพุดง่าย ๆ คือ ทำโครงสร้างของข้อสอบฉบับละเอียดยว่าเนื้อหานี้อยู่ส่วนใดในข้อสอบบ้าง เช่น ถ้ามีข้อสอบ 100 ข้อ ข้อ 1-5 เป็นสาระตาม มาตรฐานการเรียนรู้ในหมวดไหน มีระดับความยากอย่างไร โดยควรทำเช่นนี้จนครบทั้ง 100 ข้อ จะทำให้ทราบระดับความยากง่ายในข้อสอบ ว่าถูกแบ่งด้วยสัดส่วนอย่างไร เช่น ง่ายมาก 10% ค่อนข้างง่าย 15% ปานกลาง 60% ยาก 10% และยากมาก 5% สาระใด เรื่องใดที่ออกข้อสอบบ่อย แล้วจัดให้นักเรียนได้ฝึกทำข้อสอบที่เหมาะสมและหลากหลายทุกรูปแบบ

4) จัดให้ผู้เรียนได้ฝึกทำแบบทดสอบเสมือนจริง โดยการจำลองบรรยากาศการสอบ O-NET เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคุ้นเคย

5) ทำการวัดผลและประเมินผลโดยใช้ข้อสอบให้สอดคล้องหรือคล้ายกับข้อสอบ O-NET โดยเฉพาะข้อสอบแบบปรนัยที่มีรูปแบบข้อสอบที่แตกต่างจากที่ใช้ในโรงเรียน

6) ทำโครงการต่างๆ เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ของการสอบ O-NET เช่น โครงการเตรียมความพร้อมในการสอบ O-NET

7) สร้างความตระหนักให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการสอบ O-NET แสดงความชื่นชม ยินดีต่อผู้เรียนที่ได้คะแนนผลการสอบสูงสุดในแต่ละรายวิชา และเป็นขวัญกำลังใจให้กับผู้เรียนที่ยังได้คะแนนในระดับต่ำ

4. ผู้เรียน ก่อนการสอบผู้เรียนต้องเตรียมตัวสอบอยู่ตลอดเวลา โดยต้องเตรียมตัว 2 ส่วน ดังนี้

1) ภาคทฤษฎี จะต้องทำความเข้าใจเนื้อหาในตำราเรียน ซึ่งการอ่านหนังสือนั้น ผู้เรียนต้องพยายามทำความเข้าใจเนื้อหาส่วนนั้นๆ ไม่เพียงแค่การท่องจำ เพราะถ้าไม่เข้าใจก็จะใช้ความรู้ไปวิเคราะห์ในการทำข้อสอบไม่ได้ หากมีเวลาไม่เพียงพอในการอ่านหนังสือสอบ ก็อาจอ่านเฉพาะเนื้อหาที่สำคัญ แต่หากมีเวลามากพอ ควรอ่านเนื้อหาเพิ่มเติมอื่นๆ ด้วย ทั้งนี้เมื่ออ่านแล้วให้ลองพูดหรืออธิบายความรู้ที่ได้อ่านมาเท่าที่จำได้ให้เพื่อนฟัง เพื่อเป็นการทบทวนความรู้ความจำก่อนการสอบ รวมทั้งลองสรุปเนื้อหาที่สำคัญเป็นข้อๆ ไว้อ่านตอนใกล้สอบ

2) ภาคปฏิบัติ คือ ฝึกทำข้อสอบเก่า โดยห้ามดูเฉลยก่อนทำ ห้ามเปิดหนังสือหรือคู่มือระหว่างที่ทำ และต้องจับเวลาในการทำด้วย ซึ่งควรจะกำหนดเวลาให้เท่ากับที่ทำข้อสอบจริงแล้วประเมินว่าทำได้กี่คะแนน ภาคปฏิบัตินี้จะใช้เวลานานกว่าภาคทฤษฎี

การสร้างและผลิตแบบทดสอบตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ

O-NET (Ordinary National Educational Test) สำหรับการทดสอบทางการศึกษา

ระดับชาติขั้นพื้นฐาน ผลการสร้างและพัฒนาแบบทดสอบ O-NET ทั้ง 3 ช่วงชั้น คือ ช่วงชั้นที่ 2 (ป.6) ช่วงชั้นที่ 3 (ม.3) และช่วงชั้นที่ 4 (ม.6) จำนวน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ของแต่ละช่วงชั้น ช่วงชั้นละ 2 ชุด รวมทั้งสิ้น 48 ครั้ง

I-NET (Islamic National Educational Test) สำหรับการทดสอบทางการศึกษา

ระดับชาติ ด้านอิสลามศึกษา ผลการสร้างและพัฒนาแบบทดสอบ I-NET ทั้ง 3 ระดับ คือ ระดับอิสลามศึกษาตอนต้น ระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง และระดับอิสลามศึกษาตอนปลาย จำนวน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ของแต่ละระดับ ระดับละ 2 ชุด รวมทั้งสิ้น 48 ครั้ง

N-NET (Non-Formal National Educational Test) สำหรับการทดสอบทางการศึกษา

ระดับชาติ ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน ผลการสร้างและพัฒนาแบบทดสอบ N-NET ทั้ง 2 ระดับ คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย จำนวน 14 วิชาของแต่ละระดับ รวมทั้งสิ้น 56 ครั้ง

V-NET (Vocational National Educational Test) สำหรับการทดสอบทางการศึกษา

ระดับชาติ ด้านการอาชีวศึกษา ผลการสร้างและพัฒนาแบบทดสอบ V-NET ทั้ง 2 ระดับ คือ ระดับปวช. ปี 3 จำนวน 12 กลุ่มวิชา และระดับ ปวส. ปี 2 จำนวน 3 กลุ่มวิชา รวมทั้งสิ้น 30 ครั้ง

มาตรฐานการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ

1. **มาตรฐานการบริหารการทดสอบ** เป็นมาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพว่า ระบบการบริหารการทดสอบมีความชัดเจน สามารถปฏิบัติได้จริง มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือได้ในระดับชาติ และระดับนานาชาติ

2. **มาตรฐานบุคลากรด้านการทดสอบ** เป็นมาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพว่าบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการทดสอบมีคุณภาพ คุณสมบัติ และหน้าที่ที่เทียบตามมาตรฐานสากล

3. **มาตรฐานการพัฒนาแบบทดสอบ** เป็นมาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพว่า แบบทดสอบที่ใช้ในการวัดและประเมินมีการพัฒนาอย่างมีระบบ มีขั้นตอนการดำเนินการที่เป็นมาตรฐานเชื่อถือได้ มีสารสนเทศเชิงประจักษ์ และเป็นแบบทดสอบที่มีคุณภาพด้านความตรง ความเที่ยง และมีความยุติธรรม

4. **มาตรฐานการพิมพ์ การรับ/ส่ง การตรวจ และการประมวลผล** เป็นมาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพว่า ระบบการพิมพ์แบบทดสอบและกระดาษคำตอบ มีการควบคุมและกำกับการดำเนินงานอย่างมีขั้นตอนที่ชัดเจน มีมาตรการด้านความปลอดภัยและมีการเก็บรักษาความลับอย่างรัดกุม มีกระบวนการตรวจให้คะแนนที่ถูกต้อง มีระบบชัดเจนและสามารถตรวจสอบความผิดพลาด

ได้ และมีการรายงานผลด้วยคะแนนที่มีความหมาย และ มีการแปลคะแนนอย่างเหมาะสม เทียบเคียงกับผลการทดสอบแต่ละครั้ง/ปี

5. มาตรฐานการรายงานผล และการนำผลไปใช้ ๕ เป็นมาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพว่าการรายงานผลและการนำผลไปใช้มีความถูกต้อง เหมาะสม และเป็นธรรม

จุดมุ่งหมายของแต่ละมาตรฐานการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ

1. มาตรฐานการบริหารการทดสอบ

จุดมุ่งหมาย

- (1) เพื่อให้มีระบบการบริหารการทดสอบที่ชัดเจนสามารถปฏิบัติได้จริง
- (2) เพื่อให้ระบบการบริหารการทดสอบมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับเชื่อถือได้ใน

ระดับชาติ และระดับนานาชาติ

2. มาตรฐานบุคลากรด้านการทดสอบ

จุดมุ่งหมาย

- (1) เพื่อให้ได้บุคลากรที่มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติมาร่วมดำเนินการทดสอบ
- (2) เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการทดสอบมีคุณสมบัติและหน้าที่ตาม

มาตรฐานสากล

3. มาตรฐานการพัฒนาแบบทดสอบ

จุดมุ่งหมาย

- (1) เพื่อให้การพัฒนาแบบทดสอบมีระบบ มีขั้นตอนการดำเนินการที่ชัดเจน เชื่อถือได้ มีสารสนเทศเชิงประจักษ์
- (2) เพื่อให้ได้แบบทดสอบที่มีคุณภาพด้านความตรง ความเที่ยงและมีความยุติธรรม

4. มาตรฐานการพิมพ์ การรับ/ส่ง การตรวจ การประมวลผลและการแปลผล

จุดมุ่งหมาย

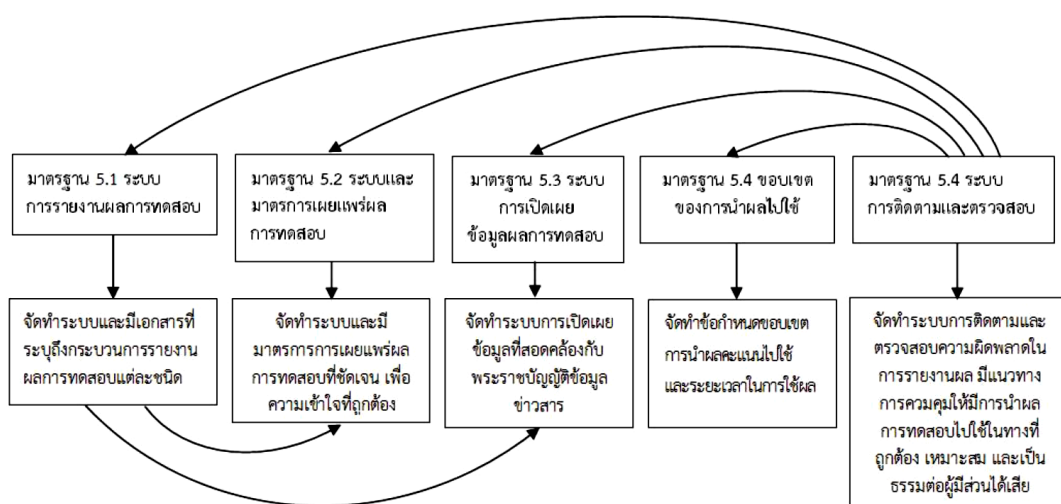
- (1) เพื่อให้การจัดพิมพ์ และการรับ/ส่งแบบทดสอบ มีการควบคุมและกำกับกับการดำเนินงานอย่างมีขั้นตอนที่ชัดเจน มีมาตรการด้านความปลอดภัยและมีการเก็บรักษาความลับอย่างรัดกุม
- (2) เพื่อให้การตรวจให้คะแนนที่ยึดหลักการความถูกต้อง และความเหมาะสมขององค์ความรู้ของศาสตร์แต่ละสาขา มีกระบวนการตรวจให้คะแนนเป็นระบบชัดเจน และสามารถตรวจสอบความผิดพลาดคลาดเคลื่อนที่อาจเกิดขึ้นได้

(3) เพื่อให้มีการรายงานผลการทดสอบด้วยคะแนนมีความหมาย มีวิธีการแปลผลคะแนนอย่างเหมาะสมสามารถแปลผลคะแนนเทียบเคียงกับผลการทดสอบที่แตกต่างกันได้ด้วยความหมาย

5. มาตรฐานการรายงานผลและการนำไปใช้

จุดมุ่งหมาย

- (1) เพื่อให้การรายงานผลมีความถูกต้องและเหมาะสมต่อการนำไปใช้
- (2) เพื่อให้การนำผลการทดสอบไปใช้เป็นไปอย่างถูกต้อง เหมาะสม และเป็นธรรมชาติ

แผนภูมิแสดงขั้นตอนการรายงานผลและนำผลไปใช้

การนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้

ดร.ชินภัทร ภูมิรัตน เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กล่าวถึงนโยบายนโยบายการนำ O-NET มาใช้ยกระดับคุณภาพการศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไว้ว่า “...สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะขับเคลื่อนในการยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยใช้คะแนนสอบแบบทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน หรือ O-NET เป็นเครื่องมือในการจัดกระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล โดย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะกำหนดเป้าหมายความคาดหวังไว้แล้วให้เขตพื้นที่ฯ และโรงเรียนไปจัดทำแผนปฏิบัติ ซึ่งในช่วงแรก สพฐ. จะให้ความสำคัญกับการสอบโอเน็ตในช่วงชั้นที่ 2 ชั้น ป.6 ใน 2 กลุ่มสาระภาษาไทย และ คณิตศาสตร์ โดยปีการศึกษา 2554 จะกำหนดเป็นเป้าหมายที่เทียบเคียงจากค่าเฉลี่ยของคะแนนโอเน็ตที่นักเรียนทำได้ในปีการศึกษา 2551 และ 2552...” และยังกล่าวต่อไปว่า “...สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะใช้มาตรการเชิงบวก ทำให้เกิดปรากฏการณ์เตรียมความพร้อม และปรับการเรียนการสอนในชั้นเรียนไม่มีการลงโทษ แต่จะวาง

เงื่อนไขให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมซ่อมเสริมให้แก่นักเรียนที่มีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์_ความคาดหวังอย่างเร่งด่วนและต้องมีการเตรียมการตั้งแต่ชั้น ป.1-ป.5 ไม่ใช่เตรียมตัวในชั้น ป.6 โดยจะใช้_การให้กำลังใจไม่ใช้การกดดัน เพราะไม่อยากจะให้เกิดผลที่ไม่พึงประสงค์ หรือ มีการติวเพื่อสอบโอเน็ต ขณะเดียวกันก็ให้คะแนนโอเน็ตมีความศักดิ์สิทธิ์มากขึ้น มีผลต่อตัวนักเรียน อาทิ ใช้ในการคัดเลือกเข้าเรียนต่อ ชั้น ม.1 และ ม.4 เป็นต้น...” (สำนักทดสอบทางการศึกษา. ม.ป.ป.)

จากประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขึ้นพื้นฐานเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนที่จบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกาศ ณ วันที่ 22 มิถุนายน พ.ศ. 2555 ลงนามโดยรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ ในขณะนั้น คือ ศาสตราจารย์สุชาติ ชาราดำรงเวช มีใจความว่าให้นำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขึ้นพื้นฐานเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนที่จบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทั้งระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งนี้ในระยะเริ่มแรกให้ใช้ผลการเรียนของผู้เรียนที่ประเมินโดยสถานศึกษาและผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขึ้นพื้นฐาน (O-NET) ในสัดส่วน 80:20 โดยอาจปรับสัดส่วนเพิ่มขึ้นได้ตามความเหมาะสมในโอกาสต่อไป (สัมพันธ์ พันธุ์พฤษย์, 2556)

การประชุมสัมมนา อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา และ อ.ก.ค.ศ.ส่วนราชการ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มอบนโยบายเพิ่มบทบาทการบริหารงานบุคคลในเขตพื้นที่การศึกษาที่เชื่อมโยงกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม พุทธศักราช 2556 โดยมีคณะกรรมการใน ก.ค.ศ. อนุกรรมการใน ก.ค.ศ. อนุกรรมการใน อ.ก.ค.ศ. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และ อ.ก.ค.ศ. ส่วนราชการในภาคกลางเข้าร่วมกว่า 500 คน ในส่วนนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการที่ประกาศว่าจะเร่งปฏิรูปการเรียนรู้ โดยให้เชื่อมโยงกันทุกส่วนทั้งการผลิตและพัฒนาครู พัฒนาระบบประเมินวิทยฐานะครูที่เชื่อมโยงกับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนมากขึ้น ดูแลระบบสวัสดิการครูเพื่อเพิ่มขวัญกำลังใจ เร่งนำเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้ พัฒนาคุณภาพการอาชีวศึกษา ให้มีมาตรฐานเทียบได้กับระดับสากล ส่งเสริมให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมจัดอาชีวศึกษาอย่างมีคุณภาพ รวมทั้งให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนั้น อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา และ อ.ก.ค.ศ. ส่วนราชการจึงเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาล และกระทรวงศึกษาธิการ ให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้ฝากที่ประชุมให้ช่วยคิดและเสนอแนะในเรื่องต่างๆดังนี้

1. เพิ่มและกระจายบทบาทของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา และ อ.ก.ค.ศ. ส่วนราชการ
2. พัฒนาคความรู้ องค์กรความรู้ของ อ.ก.ค.ศ.

3. ปฏิรูปการศึกษาจะต้องมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันกับทุกส่วน

4. ต้องเป็นงานบริหารบุคคลที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

ขณะนี้ประเทศกำลังต้องการคนที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ต้องพัฒนาคนเพื่อไปพัฒนาประเทศ และต้องมีวิธีวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ซึ่งที่ผ่านมาประเทศไทยวัดการศึกษาด้วยระบบใบให้เกรด และไม่มีการวัดผลกลางเป็นเวลากว่า 20 ปี ทำให้ไม่มีใครรู้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นอย่างไร มีเพียงความรู้สึกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่น เหตุใดเด็กอ่านหนังสือไม่ออก แต่ในระยหลังมีการวัด National Test (NT) ในระดับ ป.3 ป.6 ซึ่งผลล่าสุดพบว่า เด็กไทยก็ยังอ่อนวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิชาอื่น แต่การวัดผลที่เป็นมาตรฐานทั้งระบบยังไม่เกิดขึ้น ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการ ต้องหาวิธีวัดผลสัมฤทธิ์การศึกษาในวิชาที่สำคัญ โดยเฉพาะวิชาที่ขาดแคลนครูจำนวนมาก ได้แก่ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ รวมทั้งต้องมีการวิเคราะห์ผลการทดสอบ O-NET ของโรงเรียนต่างๆ เช่น บางเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียนประจำจังหวัดมีคะแนน O-NET สูง แต่ปล่อยให้โรงเรียนอีก 40 % มีผลสัมฤทธิ์ O-NET ต่ำมาก หรืออ่านหนังสือไม่ออก จึงต้องมาช่วยกันดูว่าเกิดจากสาเหตุใด เกิดจากการขาดแคลนครูหรือไม่ กติกาการย้ายครูและระบบเงินอุดหนุนรายหัวที่ทำให้ครูถูกดึงจากโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางมาสู่โรงเรียนขนาดใหญ่ เกิดการกระจุกตัวอยู่ในเฉพาะ โรงเรียนขนาดใหญ่ส่งผลต่อคะแนน O-NET ของโรงเรียนในพื้นที่นั้นหรือไม่ ซึ่งการบริหารงานบุคคลต้องแก้ปัญหาเหล่านี้ให้สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา มิฉะนั้นการศึกษาของประเทศไทยก็มีแต่ทรงกับทรุด เช่น อ่านหนังสือไม่ออก ก็จะทำให้ฟังไม่ได้ หากไม่รู้ภาษาไทยจะเรียนวิชาอื่นได้อย่างไร ดังนั้น อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ต้องช่วยคิดว่าจะช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนครูได้อย่างไร ส่วนอ.ก.ค.ศ. ส่วนราชการก็ต้องคิดเรื่องอัตรากำลังและการรับครู ซึ่งในส่วนของการรับครู อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา ต้องมีส่วนร่วมด้วย

5. เคลียร์ครูเกินไปยังโรงเรียนที่ขาดครู จะทำอย่างไรให้มีการเคลื่อนย้ายครูไปยังพื้นที่ต่างๆ ที่ขาดแคลน ทั้งการเคลื่อนย้ายครูจากโรงเรียนที่มีครูมากกระจายไปอยู่ในพื้นที่ที่มีครูน้อย และการเคลื่อนย้ายครูสาขาที่ขาดแคลนให้กระจายออกไป นอกจากนี้ยังมีการเคลื่อนย้ายครูอีกแบบ คือ การย้ายครูกลับภูมิลำเนา เช่น โครงการครูคืนถิ่น แต่ยังมีปัญหาหากติกาที่บอกว่า โรงเรียนเกินเกณฑ์ที่มีทุกตำแหน่งมีคนครองอยู่สามารถดำเนินการได้ เฉพาะกรณีที่มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสมัครใจย้ายออกไปช่วยราชการในสถานศึกษาอื่นเท่านั้น ซึ่งเป็นกติกาที่เอื้อให้ครูต้องการย้ายกลับบ้านได้ยาก ประกอบกับการปรับปรุงโครงสร้างให้คนในเขตพื้นที่การศึกษาสามารถสมัครไปเขตพื้นที่นั้นได้ เช่น ครูขนาดใหญ่ ต้องการย้ายกลับบ้านที่แม่ฮ่องสอน ในระยะหลังกลับมาใช้แนวทางเดิมทำให้ย้ายกลับไม่ได้ นอกจากนี้ยังมีปัญหาครูบางวิชาเอกที่ขาดแคลนไปกระจุกอยู่ในบางโรงเรียนซึ่งไม่สามารถย้ายได้ เพราะกติกาก่อนหน้าว่าครูต้องสมัครใจ ทำให้โรงเรียนที่ไม่มีครูตรงกับสาขาที่ขาดแคลนต้องลำบากต่อไป

ซึ่งไม่สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ต้องการให้ผลสัมฤทธิ์ดีขึ้น แต่หากระบบยังเป็นเช่นนี้ ผลสัมฤทธิ์จะดีขึ้นได้อย่างไร ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการ ต้องคิดไปถึงการหา สร้างและกระจายครูที่มีความชำนาญด้าน IT ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศด้วย ซึ่งเป็นเรื่องใหญ่มาก

6. การให้ความดีความชอบจากผลการทำงานของครู ทำอย่างไรให้การบริหารจัดการบุคลากรมีความเชื่อมโยงกับการทำงานและผลการเรียนการสอนของครู ก็คือผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ซึ่งได้รับเสียงสะท้อนจากผู้อำนวยการ โรงเรียนว่า ไม่ว่าครูที่จะทำงานดี หรือไม่ดีก็ต้องได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนเหมือนกัน โดยที่ผู้อำนวยการ โรงเรียน และ อ.ก.ค.ศ. ไม่สามารถให้ความดีความชอบได้ตามการทำงานได้ ซึ่งต้องช่วยกันคิดต่อไปว่าควรแก้ไขระบบนี้หรือไม่ หากต้องแก้ไข จะแก้ไขอย่างไร โดยมุ่งไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (เว็บไซต์, 2556)

คุณภาพการศึกษา

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นการดำเนินการเพื่อให้ผู้เรียนได้_เกิดคุณลักษณะเป็นคนดี คนเก่ง และสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยมีมาตรฐานการศึกษาเป็นข้อกำหนดเพื่อใช้เป็นหลักเทียบเคียง ซึ่งการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพศึกษามีหลากหลายรูปแบบ แนวทาง และมีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ความหมายของคุณภาพการศึกษา

อุทุมพร จามรมาน (2544) กล่าวว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง ผลการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เอื้อให้เกิดระบบ กลไกการดำเนินงาน เพื่อให้ได้ผลผลิตตามภารกิจของสถาบัน การศึกษามีคุณภาพตามระดับมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งรวมถึงการจัดสภาพแวดล้อม การบริหาร กลุ่มบุคคลและการจัดการด้านการเงินด้วย

สุวิมล ว่องวานิช และคณะ (2545) กล่าวว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง สิ่งที่เราคาดหวังไว้_หรือสิ่งที่เราต้องการจะให้เกิด ซึ่งต้องเป็นไปตามความต้องการของลูกค้า คือนักเรียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรืออาจเรียกว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะของผู้เรียนที่มีคุณภาพตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่กำหนด ตามจุดมุ่งหมายของสังคม

มาตรฐานการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) กล่าวว่า มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์ ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่งและเพื่อใช้เป็นหลักเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม และกำกับดูแล และการตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 มาตรา 4 บัญญัติว่า มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ

คุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบการประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษา

มาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) โดยประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกาศใช้ เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554 ลงนามโดย นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในขณะนั้น ได้ปรับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เหมาะสมสอดคล้องกันเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งมี 15 มาตรฐาน โดยแบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่

1. มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานที่ 1-6 จำนวน 6 มาตรฐาน
2. มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 7-12 จำนวน 6 มาตรฐาน
3. มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานที่ 13 จำนวน 1 มาตรฐาน
4. มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา มาตรฐานที่ 14 จำนวน 1 มาตรฐาน
5. มาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม มาตรฐานที่ 15 จำนวน 1 มาตรฐาน

ซึ่งรายละเอียดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติ สมเหตุผล

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

มาตรฐานที่ 7 ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

มาตรฐานที่ 8 ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

มาตรฐานที่ 9 คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองชุมชนปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

มาตรฐานที่ 10 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน

มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ

มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการสร้าง ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 14 การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญา และจุดเน้นที่กำหนดขึ้น

มาตรฐานที่ 15 การจัดกิจกรรมตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้ยกระดับคุณภาพสูงขึ้น

สรุปได้ว่า มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 5 ด้าน จำนวน 15 มาตรฐาน แยกเป็น 5 ด้าน คือ มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1-6 รวม 6 มาตรฐาน มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา ได้แก่ มาตรฐานที่ 7-12 รวม 6 มาตรฐาน มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานที่ 13 มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา มาตรฐานที่ 14 และมาตรฐาน ด้านมาตรการส่งเสริม มาตรฐานที่ 15

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้กล่าวถึงนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561) โดยมีวิสัยทัศน์ให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ภายในปี 2561 จะต้องมีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบใน 3 ประเด็นหลัก คือ การพัฒนาคุณภาพ มาตรฐานการศึกษา และการเรียนรู้ของคนไทย เพิ่มโอกาสทางการศึกษา และการเรียนรู้ที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งนี้ได้กำหนดกรอบแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบไว้ 4 ประการ คือ การพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ การพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ปี 2551 กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ใช้ในโรงเรียนทั่วประเทศ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 เป็นต้นไป โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร และพัฒนาได้อย่างเหมาะสมไปพร้อมกับเป้าหมายของอาเซียน (ASEAN) ภายใน ปี 2561 ทั้งนี้จากการติดตามผลการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนต้นแบบเป็นเวลา 1 ปีการศึกษา พบว่า การพัฒนาผู้เรียนยังไม่สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร โดยเฉพาะการพัฒนาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างหลากหลาย ทั้งใน

มิติของวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ซึ่งควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาตนเองสู่มาตรฐานการเรียนรู้ และมีความเหมาะสมกับศักยภาพที่แท้จริงของตน ปี 2553 รัฐบาลได้ประกาศนโยบายด้านการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ รักที่จะเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย มีความสนุกกับการเรียนรู้ และมีโอกาสได้เรียนรู้นอกห้องเรียนอย่างสร้างสรรค์ประกอบสภาพปัญหาของประเทศด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน O-Net, NT, TIMSS, PISA ต่ำ ในวิชาหลัก ได้แก่ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ การคิดวิเคราะห์ปัญหาด้านวิกฤตทางสังคมเกี่ยวกับความแตกแยก ความรุนแรง และปัญหาทุจริต ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา จึงได้นำนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง นโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลและสภาพปัญหาของการใช้หลักสูตรที่ผ่านมาเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และแนวทางการปฏิรูปการศึกษา โดยกำหนดจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและแนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปปฏิบัติในแนวทางเดียวกันจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน คือคุณภาพในตัวผู้เรียนที่มีความครอบคลุมในด้านความสามารถและทักษะ ตลอดจนคุณลักษณะที่จะช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณภาพบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งกำหนดไว้ดังนี้

1. ด้านความสามารถ และทักษะ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 เป็นช่วงชั้นที่จำเป็นต้องปูพื้นฐานความสามารถ และทักษะการอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น มีทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน ทักษะชีวิต และทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 พัฒนาความสามารถให้สูงขึ้นจนสามารถอ่านคล่อง เขียนคล่อง คิดเลขคล่อง มีทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน ทักษะชีวิต และทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 มุ่งพัฒนาต่อยอด พัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ทักษะการคิดขั้นสูง ทักษะชีวิต ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 มุ่งพัฒนาต่อเนื่อง พัฒนาด้านความสามารถในการแสวงหาความรู้เพื่อการแก้ปัญหาความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้เน้นเพิ่มเติมความสามารถด้านการใช้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษให้สามารถสื่อสารได้ ทักษะการคิดขั้นสูง ทักษะชีวิต ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย

2. ด้านคุณลักษณะ

ด้านคุณลักษณะ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนทุกระดับชั้นมีความเป็นพลเมืองรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมี

จิตสาธารณะ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่กำหนดไว้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมีคุณลักษณะนิสัยที่ต้องเน้นเป็นการเฉพาะในแต่ละช่วงวัย และพัฒนาต่อเนื่องในทุกช่วงชั้น ได้แก่ ชั้น ป. 1-3 เน้นความใฝ่ดี ชั้น ป. 4-6 ใฝ่เรียนรู้ ชั้น ม. 1-3 อยู่อย่างพอเพียง และ

ชั้น ม. 4-6 มีความมุ่งมั่นในการศึกษาและการทำงาน โดยสอดแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ตลอดจนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านความสามารถ และทักษะ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) ได้กำหนดด้านความสามารถและทักษะ แยกตามระดับช่วงวัยไว้ดังนี้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

1. อ่านออก หมายถึง ความสามารถรับรู้และเข้าใจความหมายของคำ ประโยค ข้อความสั้นๆ เรื่องราวในสื่อต่างๆ หรือในหนังสือได้ตามระดับชั้นของผู้เรียน
2. เขียนได้ หมายถึง ความสามารถเขียนคำ ประโยค ข้อความสั้นๆ เรื่องราวได้ ถูกต้องเหมาะสมตามระดับชั้นของผู้เรียน
3. คิดเลขเป็น หมายถึง มีวิธีการคิดได้หลายรูปแบบ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้
4. ทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน หมายถึง ความสามารถในการแสดงออกถึงพฤติกรรม ทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มย่อย คือ
 - กลุ่มที่ 1 ทักษะการสื่อสาร ประกอบด้วย ทักษะการฟัง ทักษะการอ่าน ทักษะการพูด ทักษะการเขียน
 - กลุ่มที่ 2 ทักษะการคิดที่เป็นแกน เช่น ทักษะการสังเกต ทักษะการจัดกลุ่ม ทักษะการรวบรวมข้อมูล ทักษะการเชื่อมโยง ทักษะการจำแนกประเภท ทักษะการเปรียบเทียบ
5. ทักษะชีวิต หมายถึง การเน้นให้มีความสามารถในการรู้จักตนเอง มองตนเอง และผู้อื่นในแง่บวก และจัดการกับอารมณ์ของตนเองได้
6. ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย หมายถึง ความสามารถในการรับและส่งสาร อันได้แก่ การพูด การฟัง การอ่าน และการเขียนได้ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยใช้คำสุภาพ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

1. อ่านคล่อง หมายถึง ความสามารถอ่านออกเสียงชัดเจน ถูกต้อง ตามหลักเกณฑ์การอ่านในระยะเวลาที่เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน และสามารถจับใจความของเรื่องที่อ่านได้
2. เขียนคล่อง หมายถึง ความสามารถเขียนคำ ประโยค ข้อความ เรื่องราว ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษาได้รวดเร็วในระยะเวลาที่เหมาะสมตามระดับชั้นของผู้เรียน

3. คิดเลขคล่อง หมายถึง ความสามารถในการคิดหาคำตอบได้รวดเร็ว และถูกต้อง

4. ทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน หมายถึง ความสามารถในการแสดงออกถึงพฤติกรรม ทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มย่อย คือ

กลุ่มที่ 1 ทักษะการสื่อสาร ประกอบด้วย ทักษะการฟัง ทักษะการอ่าน ทักษะการพูด ทักษะการเขียน

กลุ่มที่ 2 ทักษะการคิดที่เป็นแกน เช่น ทักษะการตั้งคำถาม ทักษะการให้เหตุผล ทักษะการแปลความ ทักษะการตีความ ทักษะการสรุปอ้างอิง ทักษะการนำความรู้ไปใช้

5. ทักษะชีวิต หมายถึง การเน้นให้มีความสามารถในการปรับตัว รักและเห็นคุณค่าในตนเอง ภาคภูมิใจ เชื่อมมั่นในตนเองและผู้อื่น เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น

6. ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย หมายถึง ความสามารถในการรับและส่งสาร ได้แก่ การพูด การฟัง การอ่าน และการเขียนและแสดงความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

1. การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง หมายถึง การใช้วิธีการ กระบวนการศึกษาค้นคว้า และนำความรู้ที่ได้มาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ด้วยตนเอง เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาตนเอง ทั้งในด้านการศึกษาต่อและการดำรงชีวิต

2. การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถในการนำแนวคิดหลักการเทคนิคความรู้ วิธีการ กระบวนการทางเทคโนโลยีใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และประยุกต์ใช้ในการทำงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงาน

3. ทักษะการคิดขั้นสูง หมายถึง ทักษะการคิดซึ่งต้องอาศัยทักษะการสื่อความหมาย และทักษะการคิดที่เป็นแกนหลายๆ ทักษะในแต่ละขั้นตอน ทักษะการคิดขั้นสูงจะพัฒนาได้ก็ต่อเมื่อมีการพัฒนาทักษะการคิดขั้นพื้นฐานจนเกิดความชำนาญ ทักษะการคิดขั้นสูง ประกอบด้วยทักษะย่อยๆ ที่สำคัญ เช่น ทักษะการวิเคราะห์ ทักษะการประเมิน ทักษะการสรุปลงความเห็น ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะการสังเคราะห์ ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

4. ทักษะชีวิต หมายถึง การเน้นให้มีความสามารถในการกำหนดเป้าหมายวางแผนชีวิต มีจิตอาสา ป้องกันและหลีกเลี่ยงจากสถานการณ์คับขัน และทำงานร่วมกับผู้อื่นบนพื้นฐานความเป็นประชาธิปไตย

5. การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย หมายถึง ความสามารถในการรับ และส่งสาร อันได้แก่ การพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน วิเคราะห์ วิวิจารณ์ ได้อย่างมีเหตุผล เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

1. แสวงหาความรู้ด้วยตนเองเพื่อการแก้ปัญหา หมายถึง การใช้วิธีการกระบวนการแสวงหาความรู้ และนำมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ เพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหาทั้งในด้านการศึกษาต่อ และการดำรงชีวิต

2. การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถในการนำแนวความคิดหลักการ เทคนิค ความรู้ วิธีการ กระบวนการทางเทคโนโลยีใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ และประยุกต์ใช้ในการทำงาน

3. ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) หมายถึง ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งเป็นเครื่องมือในการรับสาร และส่งสารได้ตรงความหมาย คล่องแคล่ว ถูกต้องชัดเจน

4. ทักษะการคิดขั้นสูง หมายถึง ทักษะการคิดซึ่งต้องอาศัยทักษะการสื่อความหมาย และทักษะการคิดที่เป็นแกนหลายๆ ทักษะในแต่ละขั้นตอน ทักษะการคิดขั้นสูงจะพัฒนาได้ ก็ต่อเมื่อมีการพัฒนาทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน จนเกิดความชำนาญ ทักษะการคิดขั้นสูงประกอบด้วย ทักษะย่อยๆ ที่สำคัญ เช่น ทักษะการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

5. ทักษะชีวิต หมายถึง เน้นการให้มีความสามารถในการปรับเป้าหมาย แผนและทิศทางการดำเนินชีวิตสู่ความสำเร็จ วางตัวและกำหนดทำที่ใดเหมาะสมกับสถานการณ์ ประเมินและสร้างข้อสรุปบทเรียนชีวิตของตนเอง

6. การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย หมายถึง ความสามารถในการรับ และส่งสาร อันได้แก่ การพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน แสดงความคิดใหม่จากเรื่องที่ฟัง ดู และอ่าน ที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

ด้านคุณลักษณะ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553) ได้กำหนดด้านคุณลักษณะ ดังนี้

จุดเน้นด้านคุณลักษณะสำหรับผู้เรียนทุกระดับชั้น เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ซึ่งกำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ระดับ ป.1-ม.6) ได้แก่ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ ชำรงไว้ซึ่งความเป็นไทย ศรัทธา ยึดมั่นในศาสนา และเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์ สุจริต หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในความถูกต้องประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่นทั้งกาย วาจา ใจ 3) มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม 4) ใฝ่เรียนรู้ หมายถึงคุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน 5) อยู่อย่างพอเพียง หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการดำเนินชีวิตอย่าง

พอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข 6) ความมุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานด้วยความเพียรพยายาม อดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย 7) รักความเป็นไทย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า รวมอนุรักษ์สืบทอดภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม 8) มีจิตสาธารณะ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม ด้วยความเต็มใจ กระตือรือร้น โดยไม่หวังผลตอบแทน

จุดเน้นด้านคุณลักษณะนิสัยสำหรับผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย

ระดับชั้น ป. 1-3 ได้แก่ ใฝ่ดี หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความมีเหตุผล รู้จักแยกแยะถูกและผิด รักความสันติ เข้าใจและยอมรับในความแตกต่างทางความคิด

ระดับชั้น ป. 4-6 ได้แก่ ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้เพิ่มเติม

ระดับชั้น ม. 1- ม. 3 ได้แก่ อยู่อย่างพอเพียง หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการดำเนินชีวิตด้วยความประหยัด ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่เน้นวัตถุนิยม

ระดับชั้น ม. 4-ม. 6 ได้แก่ มุ่งมั่นในการศึกษาและการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจและรับผิดชอบในการศึกษาและการทำงาน ด้วยความเพียรพยายาม อดทน เพื่อให้งานสำเร็จ

สรุปได้ว่า จุดเน้นพัฒนาคุณภาพผู้เรียน คือ คุณภาพในตัวผู้เรียนที่มีความครอบคลุมในด้านความสามารถและทักษะ ตลอดจนคุณลักษณะที่จะช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณภาพบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ ด้านความสามารถและทักษะ ประกอบด้วยทักษะทางภาษา ทักษะการคิดคำนวณ และทักษะชีวิต และด้านคุณลักษณะ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งกำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

การบริหารจัดการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การบริหารจัดการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีวิธีดำเนินการ โดย

1. การจัดการความรู้เพื่อกำหนดนโยบายและจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยมีดำเนินการในรูปแบบที่ต่างกัน มีทั้งการประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตร คณะกรรมการฝ่ายวิชาการ ทีมพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน และทีมทาระบบการเรียนรู้ และผู้ปกครองนักเรียน โดยนำผลการประเมินทบทวนระบบ ผลการประเมินภายนอก ผลการประเมินตนเองประจำปี ผลจากการประชุมกรรมการวิชาการที่จัดเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง และจากการจัดการ

ความรู้ มาพิจารณาโดยภาพรวม จากนั้นจึงจัดโครงการอบรม สัมมนา ครูและบุคลากรเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนเข้มแข็งโดยการจัดการความรู้ (Knowledge Management) และการใช้สื่อนวัตกรรมเพื่อ การเรียนรู้

2. การวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน มีการใช้หลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูในแต่ละกลุ่มสาระ ประสิทธิภาพของการวัดผลประเมินผล ตลอดจนการจัดกิจกรรม มีการวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดจากนักเรียนและปัญหาที่เกิดจากครูผู้สอนด้วย มีการใช้ข้อมูลสารสนเทศและรูปแบบการวิเคราะห์และจำแนกนักเรียนที่แตกต่างกัน

3. การกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนากระบวนการยกระดับผลสัมฤทธิ์ ยุทธศาสตร์ที่มุ่งความเป็นเลิศของโรงเรียน โดยกำหนดขึ้นนั้นต้องสอดคล้องกับสภาพบริบท ของโรงเรียน ด้านปัจจัย และทรัพยากร

4. การนิเทศภายในแบบกัลยาณมิตร เพื่อกำกับ ติดตามในระดับชั้นเรียน และระดับเครือข่าย การเรียนรู้ จากฝ่ายบริหารและคณะกรรมการผู้รับผิดชอบ มีวิธีการดำเนินการทั้งในรูปของ คณะกรรมการที่วางแผนอย่างเป็นระบบตามขั้นตอนการนิเทศการศึกษา และใช้การนิเทศภายในเป็นการจัดการความรู้แบบไม่เป็นทางการ มีทั้งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนโดยครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ด้วยกัน และการใช้การนิเทศงาน เป็นกระบวนการที่ฝ่ายบริหารพบปะครูที่ปรึกษาเพื่อรับทราบสภาพปัญหาและให้คำแนะนำใน การแก้ไขปัญหา รวมทั้งมีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายด้วย

5. การประสานงานร่วมกับผู้ปกครองเพื่อเฝ้าระวังและติดตามแก้ไขปัญหา โดยให้ความสำคัญกับผู้ปกครองในฐานะภาคีร่วมรับผิดชอบต่อการพัฒนาผู้เรียนร่วมกับโรงเรียนและครู การมีสัมพันธ์ที่ดีต่อกันทำให้สามารถช่วยปรับพฤติกรรม และส่งเสริม การเรียนรู้ของนักเรียนได้ มีการให้นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนหาพันธะสัญญาที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นลายลักษณ์อักษร ครูที่ปรึกษา ครูผู้สอน หัวหน้าระดับ ครูกิจกรรมนักเรียนเฝ้าดูแลอย่างใกล้ชิด ผู้ปกครองช่วยเหลือครู ร่วมแก้ปัญหาแบบไตรภาคี ด้านพฤติกรรม และด้านผลการเรียน ระหว่างผู้ปกครอง ครูผู้สอน และนักเรียน

วิธีการจัดการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดำเนินการใน 3 รูปแบบ คือ

รูปแบบที่ 1 การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นตามเกณฑ์ที่คาดหวัง มีวิธีการดำเนินการ โดย

1. การปรับเปลี่ยนท่าทีของครูในการจัดการความรู้ คือ การที่ครูผู้สอนตระหนักถึงความจำเป็นในการปรับพฤติกรรมของตนเองเพื่อเหมาะสมกับเป็นครูที่ดี ได้แก่ การปรับพฤติกรรมของครู และการสร้างสัมพันธ์เชิงบวกกับนักเรียน ใช้วิธีการตั้งกติกาการเป็นแนวปฏิบัติร่วมกันทั้งครูนักเรียนและผู้ปกครอง และครูยอมรับข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง

2. การกำหนดเกณฑ์ที่คาดหวัง และเกณฑ์การประเมินผล เป็นการระบุ เกณฑ์ที่คาดหวังของโรงเรียน และปรับเปลี่ยนเกณฑ์ตลอดจนวิธีการประเมินผล เพื่อให้เหมาะสมและเป็นไปได้ในการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงและช่วยให้นักเรียนสามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของตนเพิ่มขึ้น ได้แก่ กำหนดเกณฑ์การประเมินที่คาดหวัง กำหนดเกณฑ์การประเมินและวิธีการประเมินผลเหมาะสมกับสภาพผู้เรียน ใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลาย

3. การจัดกลุ่มผู้เรียนที่เหมาะสม เป็นการจําแนกการจัดกลุ่มผู้เรียนเพื่อจัดการเรียนการสอนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยวิธีการจัดกลุ่มแบบคละกลุ่มเป็นจำนวนคน คละความสามารถในการเรียนรู้ ตามความสมัครใจของผู้เรียนและตามเกณฑ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่กำหนด และจัดกลุ่มตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจ

4. การกำหนดรูปแบบการพัฒนาการเรียนรู้และการจัดกิจกรรม คือ วิธีการที่โรงเรียนปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระหลัก โดยเลือกรูปแบบสื่อ/นวัตกรรมการเรียนรู้และเทคนิคที่เหมาะสมกับเนื้อหาและความสามารถของผู้เรียน ตามธรรมชาติของรายวิชาในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ

4.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีรูปแบบการจัดการเรียนการสอน โดยใช้วิธีการให้นักเรียนเก่งมาช่วยสอน การวิเคราะห์ผู้เรียน แล้วสอนเพิ่มเติมในเนื้อหาที่มีปัญหา จัดสอนเสริมในชั่วโมงอิสระหรือหลังเลิกเรียน ฝึกให้เด็กได้ปฏิบัติจริง กำหนดขั้นตอน / วิธีการ และภาระงานที่ชัดเจน การให้แรงเสริมและจัดทํานวัตกรรมการเรียนสอนซ่อมเสริม

4.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ใช้วิธีการ คือ การใช้สื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ครูผลิตขึ้น ใช้วิธีการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมวางแผน ปฏิบัติกิจกรรม จัดการสอนคณิตศาสตร์อย่างมีขั้นตอน

4.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ใช้วิธีการ คือ ใช้กระบวนการวิทยาศาสตร์ การให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง การสอนแบบบูรณาการทักษะสัมพันธ์ จัดสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ และใช้นวัตกรรมการเรียนการสอนและสื่อ ICT

4.4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีวิธีการ คือ ใช้การสอนแบบสื่อประสม จัดการสอนเป็นกลุ่ม สอนโดยเน้นการปฏิบัติจริง ใช้เทคนิคการบูรณาการกัน จัดการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอน ใช้สื่อ/นวัตกรรมการสอน และสอนเน้นกระบวนการคิด

4.5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา มีวิธีการจัดการ คือ เสริมสร้างให้มีเจตคติที่ดีและกล้าแสดงออก กำหนดเกณฑ์การประเมินที่เหมาะสม และการแนะนำนักเรียนเป็นรายบุคคล

4.6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการออกแบบฝึกทักษะย่อยๆ และฝึกอย่างต่อเนื่อง ใช้ ICT จัดการเรียนรู้ ผลัดสัปดาห์เพื่อจัดการเรียนรู้ และใช้วิธีการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

4.7 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพ และเทคโนโลยี ใช้วิธีการ คือ การจัดกลุ่มนักเรียน ใช้เทคนิคการจูงใจ ใช้สื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ ให้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ และใช้การศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล

4.8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ใช้วิธีการ คือ จัดกิจกรรมฝึกทักษะทางภาษาที่หลากหลาย จัดสอนซ่อมเสริมเป็นกรณีพิเศษนอกเหนือจากเวลาสอนตามปกติ จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และใช้สื่อประกอบการสอนที่เน้น ICT

รูปแบบที่ 2 การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ

1. การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนพิเศษ เพื่อให้ให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามศักยภาพ ความสามารถความต้องการของนักเรียน เป็นลักษณะโครงการพิเศษจาแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ และการจัดแผนการเรียนสำหรับโครงการความสามารถพิเศษ

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมเพื่อความเป็นเลิศ คือ การจัดกิจกรรมเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาต่าง ๆ

2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้มีวิธีการ คือ เน้นการฝึกทักษะปฏิบัติในรูปแบบเฉพาะ การการเรียนรู้ให้เกิดการบูรณาการ และผลิตผลงานเชิงบูรณาการ การเปิดสอนรายวิชาสาระเพิ่มเติม และจัดการศึกษาและฝึกปฏิบัติจากแหล่งเรียนรู้

2.2 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาต่าง ๆ กิจกรรมชุมนุมอย่างหลากหลายตามเกณฑ์ และข้อกำหนดของโรงเรียน ให้นักเรียนที่สนใจรวมกลุ่มกันเลือกเรียน ทาให้ใช้ การประสานร่วมมือกับระบบกิจกรรมนักเรียน การเปิดให้นักเรียนมีโอกาสพัฒนาความสามารถของตนเองอย่างต่อเนื่อง

รูปแบบที่ 3 การช่วยเหลือนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การจบหลักสูตร และลด 0 ร และ มส.

1. การดูแลใกล้ชิดเพื่อปรับพฤติกรรมและให้โอกาสนักเรียนคือ การที่โรงเรียน ให้ความสำคัญในการติดตามดูแลและช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหาหลายด้าน มีการศึกษา วิเคราะห์ปัญหาและจัดทำโครงการพิเศษและหาวิธีการดูแลติดตามให้นักเรียนได้มีโอกาสปรับปรุงพฤติกรรมและช่วยเหลือให้โอกาสเรียนรู้ใหม่จนจบการศึกษา

2. การเพิ่มพูนผลสัมฤทธิ์เพื่อให้ได้ตามเกณฑ์การจบหลักสูตรโดยมีการจัดโครงการพิเศษ จัดกิจกรรมการเรียนรู้คู่ขนาน การจัดค่ายพัฒนาคุณภาพและการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีปัญหาด้านการเรียนการสอนให้มีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้นได้ตามเกณฑ์การจบหลักสูตร

3. การจัดหลักสูตรนอกระบบ การเรียนหลักสูตรนอกระบบ เป็นหลักสูตร ที่โรงเรียนกำหนดขึ้นเพื่อแก้ปัญหาให้นักเรียนที่ไม่สามารถเรียนในระบบได้ อาจจะมีปัญหาด้านสุขภาพ ด้านเศรษฐกิจ หรือด้านการปรับตัว และรวมถึงนักเรียนที่ไม่จบหลักสูตร หรือนักเรียนที่ออกกลางคัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอี่ยมพร หลินเจริญและคณะ (2552, หน้า บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้คะแนนการทดสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้เทคนิคการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพในโรงเรียนที่มีคะแนน O-NET ต่ำใน 3 จังหวัดได้แก่จังหวัดพิษณุโลกจังหวัดสุโขทัยและจังหวัดนครสวรรค์แบ่งตามขนาดเล็กกลางใหญ่ในเมืองและนอกเมืองโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มสามารถสรุปผลการวิจัยได้ 9 ประเด็น โดยเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปน้อยดังนี้

1. การเห็นความสำคัญของการสอบ O-NET

1.1 นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ยังให้ความสำคัญต่อการสอบน้อยเนื่องจากยังไม่รู้ว่าจะนำผลจากการสอบไปใช้ทำอะไรเมื่อไหร่

1.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สามารถจำแนกนักเรียนออกได้ 3 กลุ่ม คือ

1) กลุ่มที่ได้โควตาโดยตรงจากมหาวิทยาลัย

2) กลุ่มไม่เรียนต่อในมหาวิทยาลัย

3) กลุ่มที่ได้ โควตาโดยตรงจากมหาวิทยาลัยแต่ยังไม่พอใจกับคณะสาขาที่ได้ซึ่งในกลุ่มสุดท้ายจะให้ความสำคัญต่อการสอบ O-NET มากกว่ากลุ่มที่ 1 และ 2 จะมีการเตรียมตัวมีความสนใจและตั้งใจสอบมากเป็นพิเศษส่วนในกลุ่มที่ 1 และ 2 นั้นการสอบ O-NET เป็นเพียงเพื่อให้จบตามกระบวนการเท่านั้นไม่มีการเตรียมตัวและตั้งใจสอบ

2. นโยบายของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ผู้บริหารมุ่งเน้นที่จะให้มีการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นแต่ทั้งนี้ก็ขึ้นกับความพร้อมของโรงเรียนและบุคลากรอย่างไรก็ตามในการจัดการเรียนการสอนผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่จะดำเนินตามนโยบายของกระทรวงที่มุ่งเน้นให้เกิดความเสมอภาคนักเรียนทุกคนได้รับความรู้อย่างทั่วถึงไม่เน้นการจัดการเรียนการสอนที่ตัวบุคคลเพื่อที่จะทำให้มีผลการสอบ O-NET ที่สูงขึ้นอย่างเดียว

3. สภาพแวดล้อมของโรงเรียน โรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่นอกเมืองจะมีการแข่งขันทางด้านวิชาการและมีความกระตือรือร้นความเอาใจใส่ในการเรียนน้อยส่งผลให้คะแนน O-NET แต่เมื่อเทียบกับโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ในเมืองที่มีการแข่งขันทางด้านวิชาการสูงตัวป้อน (นักเรียน) ของโรงเรียนส่วนใหญ่เกือบร้อยละ 90 จะมีนักเรียนที่มีความตั้งใจกระตือรือร้นและให้ความสำคัญกับการสอบ O-NET มากจึงส่งผลให้ผลการสอบ O-NET ในโรงเรียนนั้นสูงจนเป็นที่น่าพอใจของคณะครูในโรงเรียน

4. การเข้าถึงข้อมูลของครูยังมีน้อยโรงเรียนบางแห่งที่นักเรียนมีคะแนน O-NET ต่ำไม่ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการสอบบางโรงเรียนมีปัญหาเรื่องอินเทอร์เน็ตที่ไม่สามารถใช้งานได้สะดวกรวดเร็วหรือแม้แต่ครูบางคนมีปัญหาเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูล

5. พฤติกรรมการสอนของครู ครูส่วนใหญ่พยายามคิดหาวิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรู้เกิดทักษะในการเรียนแต่พบว่ายังมีครูที่ใช้วิธีการสอนแบบบรรยายมุ่งเน้นให้เด็กท่องจำจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นครูเป็นสำคัญมากกว่าการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในรายวิชาที่ต่างกันครูก็จะมีเทคนิคการสอนที่แตกต่างกันออกไปแต่ที่เป็นปัญหาทำให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนไม่ดีขึ้นหรือคะแนนสอบ O-NET แต่อาจจะเนื่องมาจาก ความพร้อมของนักเรียน ความพร้อมของโรงเรียนทางด้านสื่ออุปกรณ์ความเพียงพอทางด้านบุคลากร โดยเฉพาะ โรงเรียนที่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่นอกเมืองจะประสบปัญหาดังกล่าวมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ที่อยู่ในเมือง

6. ระดับความยากของข้อสอบพบว่ามีความคิดเห็นที่หลากหลายโดยส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่าข้อสอบ O-NET มีความยากง่ายแตกต่างกันไปวิชาที่นักเรียนส่วนใหญ่คิดว่ายากมากคือ วิชาภาษาอังกฤษและวิชาคณิตศาสตร์รวมถึงข้อสอบที่ออกในแนวคิดวิเคราะห์ ซึ่งก็ตรงกับความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีความเห็นว่าข้อสอบค่อนข้างยากเกินกว่าที่นักเรียน จะสามารถทำได้

7. ช่วงเวลาในการสอบและการแจ้งผลการสอบล่าช้าทำให้เด็กไม่เห็นความสำคัญนอกจากนี้ การแจ้งผลการสอบที่ล่าช้าทำให้ผู้บริหารและครูไม่สามารถให้ข้อมูลย้อนกลับกับนักเรียนเพื่อที่จะนำไปสู่การพัฒนาได้ทันทั่วถึง

8. คุณวุฒิของครูไม่ตรงตามสาระการสอน/ครูไม่ครบตามกลุ่มสาระในโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลางหลายแห่งที่นักเรียนมีคะแนนการสอบ O-NET ต่ำพบว่ามีจำนวนครูไม่พอเพียงในบางกลุ่มสาระผู้บริหารต้องแก้ไขโดยการนำครูในกลุ่มสาระอื่นไปสอน ในกลุ่มสาระที่ครูขาดทำให้คุณวุฒิของครูไม่ตรงตามสาระการสอนส่งผลถึงคุณภาพการสอน ของครูทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไม่ดีขึ้น

9. ภาระงานของครูมีมากโรงเรียนหลายแห่งครูมีงานอื่น ๆ เช่น งานพัสดุ งานการเงิน งานธุรการ รวมถึงงานโครงการพิเศษของโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นโครงการอาหารกลางวัน โครงการที่ทำร่วมกับชุมชนซึ่งเป็นงานที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเติมจากงานการสอนทำให้ครู มีเวลาในการเตรียมการ

สอนน้อยลงไม่สามารถสอนได้เต็มที่จึงส่งผลให้คะแนน O-NET ของนักเรียนในโรงเรียนดังกล่าวต่ำลงไปด้วย

เสนอ นุ่ม โฉม (2551) ได้วิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครสวรรค์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครสวรรค์ ดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาสภาพปัญหาการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ประชากรที่ใช้ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 43 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการหรือครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน จำนวน 43 คน รวม 86 คน ปีการศึกษา 2550 เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) และ 2) การนำเสนอแนวทางการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน โดยการจัดประชุมสนทนากลุ่มจำนวน 8 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครสวรรค์ในภาพรวม พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. ปัญหาการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวม พบว่า มีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

3. การนำเสนอแนวทางการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครสวรรค์ ได้สังเคราะห์ขึ้นแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษามี 4 ขั้น ได้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผน (P) วิธีการ ได้แก่ การจัดประชุมเพื่อวางแผนการบริหารงานโดยมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย วางแผนการใช้จ่ายงบประมาณ วางแผนพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ วางแผน การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ วางแผนการพัฒนาบุคลากร การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี การประชาสัมพันธ์ การแต่งตั้งและกำหนดบทบาทหน้าที่ภารกิจ และกิจกรรมต่าง ๆ ให้ชัดเจน ครอบคลุมเนื้อหา ทั้ง 3 ด้าน

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติ (D) วิธีการ ได้แก่ การจัดประชุมผู้ปฏิบัติเพื่อสร้างความตระหนัก ให้เห็นความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินการให้เป็นไปตามแผน การนิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบระหว่างการทำงาน การอบรมพัฒนาผู้ปฏิบัติให้มีความรู้ความเข้าใจ ตามกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้ง 3 ด้าน

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบและประเมินผล (C) วิธีการ ได้แก่ การจัดทำเครื่องมือตรวจสอบประเมินผล มีการติดตามตรวจสอบรวมกันเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่องเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วน

ร่วมในการแสดงความคิดเห็นและติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลเป็นระยะ ๆ ในระหว่างการดำเนินงาน ตามกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้ง 3 ด้าน

ขั้นที่ 4 การปรับปรุงแก้ไข (A) วิธีการ ได้แก่ ปรับปรุงแก้ไขสิ่งที่ไม่เป็นไปตามความต้องการ สิ่งที่เป็นจุดอ่อน หรือสิ่งที่ยังไม่ได้มาตรฐาน ตามข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) หากมาตรฐานใดเป็นไปตามเกณฑ์หรือสูงกว่าเกณฑ์ให้ดำรงรักษาไว้ ให้การนิเทศ กำกับ ติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น ทำให้ได้หลักการ แนวคิด วิธีการในการศึกษาแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินการวิจัย

สุรัชย์ ไวยวรรณจิตร(2552) ศึกษาสาเหตุที่ทำให้คะแนน O-NET ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ต่ำ : กรณีศึกษาโรงเรียนสุขสวัสดิ์วิทยา มีวัตถุประสงค์เพื่อหาสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อคะแนน O-NET ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ เพื่อหาแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่จะเอื้อต่อการสอบ O-NET ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และเพื่อหาแนวทางพัฒนาการเรียนการสอนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ทัดเทียมกับเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ ผลจากการวิจัยพบว่าสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อคะแนน O-NET ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ ประกอบด้วยปัจจัยในหลายๆด้าน กล่าวคือ 1. ผู้บริหาร ไรเรียนขาดทักษะและความเข้าใจในการจัดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้ 2. ครูผู้สอนไม่มีความชำนาญเฉพาะด้านการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาที่รับผิดชอบ 3. ขาดครูแนะแนวที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน ส่งผลให้การรับรู้ข่าวสารข้อมูลที่ต้องการในการสอบคัดเลือกและการทดสอบวัดความสามารถของนักเรียนเป็นไปอย่างไร้ทิศทาง 4.หลักสูตรที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นพหุวัฒนธรรมของพื้นที่ และไม่สอดคล้องกับหลักสูตรเนื้อหาของการออกสอบของการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ 5. ขาดสื่อการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายตลอดจนสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนที่มองในแง่ของบรรยากาศเชิงพื้นที่บั่นทอนความรู้และตระหนักในการจัดการเรียนรู้อย่างที่ควรจะเป็น 6. นักเรียนขาดแรงจูงใจในเป้าหมายของการเรียนและการทดสอบ 7. ผู้ปกครองขาดความตระหนักและส่งเสริมต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน 8. ขีดความจำกัดของนักเรียนในโอกาสที่จะได้รับจากส่วนกลางในโครงการเสริมสร้างองค์ความรู้ของนักเรียนในพื้นที่

สำหรับ แนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่จะเอื้อต่อการสอบ O-NET ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า 1. ผู้บริหารต้องมีความพร้อมในการบริหารจัดการการเรียนรู้อที่มีประสิทธิภาพ 2. หาแนวทางผลิตครูตามความชำนาญเฉพาะด้านให้แต่ละโรงเรียนและเพิ่ม อัตรากำลังครูแนะแนว 3. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการหลักสูตรทุกฝ่ายใน

โรงเรียนออกแบบหลักสูตรโดยยึดหลักสูตรแกนกลางเป็นหลักอย่างจริงจังและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน 4. จัดกิจกรรมส่งเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้แก่นักเรียน 5. ผู้ปกครองควรหันมาเอาใจจริงเอาใจในการตระหนักถึงความสำคัญของตัวนักเรียน 6. หน่วยงานทุกภาคส่วนให้การสนับสนุนโครงการทางการศึกษาที่เป็นลักษณะโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่นอกเหนือจากที่โรงเรียนได้จัดสรรให้ เช่น โครงการรินน้ำใจเพื่อน้องชาวดูใต้ ที่กระทรวงศึกษาธิการเคยทำมา เป็นต้น

สำหรับแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ทัดเทียมกับเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ พบว่า ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องดังที่กล่าวมาแล้วในวัตถุประสงค์ในสองประเด็นข้างต้นควรหันหน้าเข้าหากันขบคิดทบทวนถึงบทเรียนที่ผ่านมาสร้างปรากฏการณ์ใหม่ให้เกิดขึ้นในพื้นที่อย่างที่ได้นำเสนอ ให้ความสำคัญต่อผลการวิจัยในครั้งนี้แล้วนำไปสู่ภาคปฏิบัติที่สามารถจับต้องได้ตระหนักอย่างจริงจังถึงการป้องกันมิใช่เพียงแก้ไขในการร่วมสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่จะก่อให้เกิดการช่วยเหลือนักเรียนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้อย่างยั่งยืนต่อไปเพื่อเป็นตัวช่วยในการหนุนเสริมองค์ความรู้ทางการศึกษา

สาโรจน์ เทียนใส (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาการดำเนินงานวิชาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีความเป็นเลิศทางด้านวิชาการในโครงการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียนของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ ผลการวิจัยพบว่า 1) งานด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร โรงเรียนได้มีการจัดการเตรียมบุคลากร การจัดครูเข้าสอน การจัดตารางสอน การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน ผู้บริหารโรงเรียนมีการสนับสนุนให้ครูและบุคลากรภายในโรงเรียนได้รับความรู้และความสามารถจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา จัดให้มีการนิเทศภายในเพื่อนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตร และเป็นผู้นำในการจัดการทำหลักสูตร โดยร่วมประสานกับบุคลากรทุกฝ่าย 2) งานด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การใช้สื่อการเรียนการสอน การจัดสอนซ่อมเสริม 3) งานด้านการนิเทศภายใน โรงเรียนได้มีระบบการนิเทศภายในผู้บริหารให้การสนับสนุนด้านอุปกรณ์งบประมาณ ขวัญกำลังใจในการดำเนินโครงการ ติดตามและประเมินผลการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน และส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างแท้จริง 4) งานด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ โรงเรียนจัดให้มีแนวทางการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ผู้บริหารโรงเรียนมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูในเรื่องการวัดผลและการประเมินผลและการสร้างเครื่องมือวัดผลที่มี

ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่งเสริมพัฒนาระบบและเทคนิควิธีการวัดและประเมินผลการเรียนด้านต่าง ๆ แก่ครูและบุคลากรของสถานศึกษาและให้คำปรึกษา ติดตาม กำกับการวัดและประเมินผลด้านต่าง ๆ แก่ครูและบุคลากรของสถานศึกษา

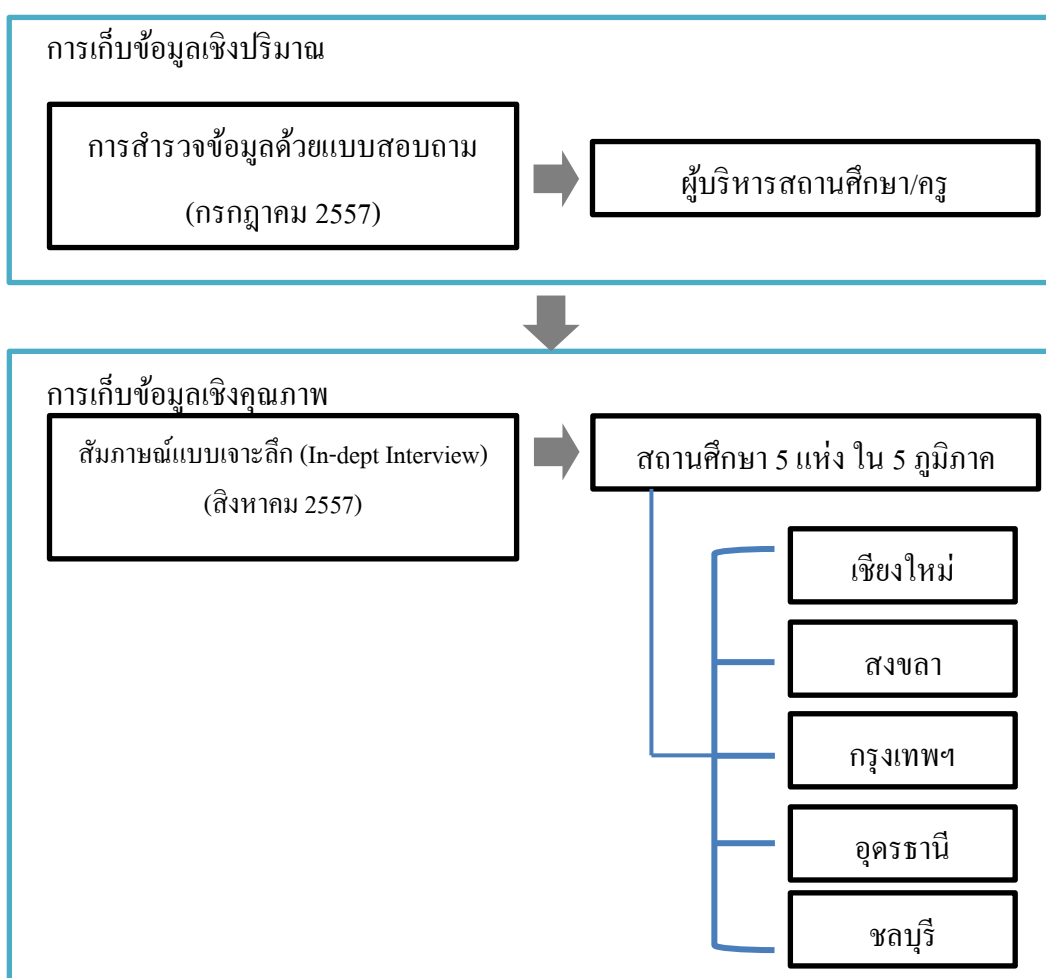
สุวิมล ว่องวานิช และคณะ(2553) ทำการวิจัย การวิเคราะห์กระบวนการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนภายหลังการประเมินภายนอกรอบแรก การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนภายหลังการประเมินภายนอกรอบแรกและจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ใช้วิธีวิจัยแบบผสม (mixed method research) การวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ ระยะแรกเป็นการวิจัยเชิงปริมาณและระยะที่สองเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง ระยะที่ 1 ประกอบด้วยโรงเรียน 2 ประเภท ประเภทแรก คือ โรงเรียนที่มีผลการประเมินรอบแรกอยู่ในระดับปรับปรุง มีจำนวน 596 โรงเรียน ประเภทที่สอง เป็นโรงเรียนที่มีผลประเมินระดับพอใช้/ดี ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น ให้มีโรงเรียนกระจายตามภาคภูมิศาสตร์ 4 ภูมิภาค และกระจายตาม 3 สังกัด ในสัดส่วนที่เท่ากัน กำหนดขนาดตัวอย่างโรงเรียนประมาณ 1,500 โรงเรียน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 890 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 59.33 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1 มี 4 ชุด ได้แก่ (1) แบบบันทึกข้อมูลผลการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่ สมศ.กำหนด (2) แบบสอบถามการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนฉบับผู้บริหาร(3) แบบสอบถามการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนฉบับครู (4) แบบสอบถามการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนฉบับนักวิชาการ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยการประชุมวิพากษ์จากผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง และทดสอบค่าความเที่ยง ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ครอนบาคเท่ากับ .98 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยาย ระยะที่สอง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษาจำนวน 43 โรงเรียน จาก 15 จังหวัด ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้แทน ครู อาจารย์ในโรงเรียนกรรมการสถานศึกษา นักเรียน พ่อแม่ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหารและหรือนักวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่าง มกราคม - สิงหาคม 2552 โดยโรงเรียนที่เลือกมาเป็นกรณีศึกษาและสมัครใจจะให้ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างจำนวน 4 ชุด ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยการประชุมวิพากษ์จากผู้ทรงคุณวุฒิ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา การตีความแบบอุปนัย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ (1) โรงเรียน ICU มีการเปลี่ยนแปลงจากปรับปรุงเป็นระดับที่สูงขึ้น มีมากกว่าร้อยละ 80 และประมาณร้อยละ 70 เป็นการเปลี่ยนแปลงจากระดับปรับปรุงจนเป็นระดับดีขึ้น(2) โรงเรียน ICU ส่วนใหญ่ปรับปรุงการดำเนินงานโดยการพัฒนาครูลงมา คือ การคิดค้นวิธีการพัฒนาผู้เรียนด้วยวิธีการแนวใหม่ และการพัฒนาหลักสูตร สำหรับวิธีการที่ใช้ในการพัฒนาครูอาจารย์ พบว่าส่วนใหญ่ใช้วิธีการอบรม นอกนั้นประมาณมากกว่าครึ่งใช้วิธีการใช้เทคโนโลยีช่วยสอน ใช้วิทยากรจากชุมชนพัฒนาครูโดยการให้ครูเรียนต่อ และมีการจัดชั้นเรียนใหม่ ส่วนด้านวิธีการพัฒนาการบริหารจัดการ พบว่าส่วนใหญ่ใช้วิธีการบริหารแบบมีส่วนร่วม (3) กลุ่มโรงเรียนที่ไม่ใช่ ICU และกลุ่มโรงเรียน

ICU มีการพัฒนาโรงเรียนโดยการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนอื่น ๆ ค่อนข้างมาก แต่ไม่ได้ร่วมพัฒนาอย่างจริงจัง (4) กระบวนการให้ความช่วยเหลือโรงเรียนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาจากต้นสังกัดมากที่สุด รองลงมา คือการช่วยเหลือจากผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ประกอบด้วยข้อเสนอสำคัญสำหรับกระทรวงศึกษาธิการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การทดสอบ ระดับชาติ และการปรับปรุงมาตรฐานการประเมินภายนอก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) แบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการสำรวจข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และระยะที่ 2 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังแผนภาพ

รายละเอียดการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีแบบผสม (Mixed Method Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการสำรวจข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In - dept Interview) โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาและครูเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informant) แบ่งขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยออกเป็น 2 ระยะ มีรายละเอียด ดังนี้

ระยะที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการสำรวจข้อมูลด้วยแบบสอบถาม

การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

ประชากร คือ ครูและผู้บริหารในโรงเรียนที่มีผลทดสอบทางการศึกษาระดับดี จำนวน 10 โรงเรียน กระจายตามภาคภูมิศาสตร์ ใน 5 ภูมิภาค

กลุ่มตัวอย่าง สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) จากครูและผู้บริหารในโรงเรียนที่มีผลทดสอบทางการศึกษาระดับดี ปีการศึกษา 2557 จำนวน 10 โรงเรียน โดยกระจายตามภาคภูมิศาสตร์ ใน 5 ภูมิภาค ภูมิภาคละ 80 คน รวม 400 คน รายละเอียดดังตาราง

ภาค	โรงเรียน	จำนวนตัวอย่าง (คน)
กลาง/ตะวันตก	มหิดลวิทยานุสรณ์	40
	เตรียมอุดมศึกษา	40
เหนือ	บุญวาทย์วิทยาลัย	40
	ปรีณส์ร่อแยลวิทยาลัย	40
ใต้	มอ. วิทยานุสรณ์	40
	จุฬารักษ์ราชวิทยาลัย ตรัง	40
ตะวันออก/เฉียงเหนือ	อุดรพิทยานุกูล	40
	ราชสิมาวิทยาลัย	40
ตะวันออก	ชลกันยานุกูล	40
	สาริต "พิบูลบำเพ็ญ" มหาวิทยาลัยบูรพา	40

การออกแบบการวัด (Measurement design)

เครื่องมือวิจัยการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสำหรับวัดตัวแปรในการวิจัย ซึ่งมีตัวแปรหลัก ได้แก่ สภาพการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน กระบวนการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน และปัญหาอุปสรรคในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อคำถามปลายเปิด

กระบวนการพัฒนาเครื่องมือวิจัย การพัฒนาเครื่องมือวิจัยมีขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาเอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยได้แก่ สภาพการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน กระบวนการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน และปัญหาอุปสรรคในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ และได้กำหนดประเภทของเครื่องมือวิจัยเพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะของข้อมูลที่ต้องการเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยตามที่กำหนดไว้ หลังจากนั้นจึงกำหนดนิยามและกรอบการวัดตัวแปร 2) ลงมือสร้างข้อคำถาม/แนวทางของเครื่องมือวิจัยแต่ละฉบับ 3) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของข้อคำถามแต่ละฉบับ ในด้านความเหมาะสม ความชัดเจนและความครอบคลุม 4) ทดลองใช้เครื่องมือแต่ละฉบับกับกลุ่มตัวอย่างอื่นที่มีคุณลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างจริงก่อนนำไปใช้จริง จำนวน 30 คน และ 5) ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือแต่ละฉบับก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ มีขั้นตอน ดังนี้

- 1) ดำเนินการสืบค้นข้อมูลรายชื่อ ที่อยู่ และเบอร์โทรศัพท์ของ โรงเรียนที่มีผลทดสอบทางการศึกษาระดับดี จำนวน 10 โรงเรียน
- 2) ผู้วิจัยได้ขอทำหนังสือถึงหน่วยงานที่มีผลทดสอบทางการศึกษาระดับดี จำนวน 10 โรงเรียน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามที่ผ่านการหาคุณภาพแล้วเป็นเครื่องมือในการเข้าไปเก็บข้อมูล

3) ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมแนบซองจดหมายติดแสตมป์ (EMS) ไว้เพื่อให้โรงเรียนดำเนินการส่งกลับ ซึ่งการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการติดตามทางโทรศัพท์หลังจากที่ส่งแบบสอบถามไปแล้วเป็นเวลา 1 สัปดาห์ และเมื่อผ่านไปอีก 1 สัปดาห์ก็ติดตามเป็นครั้งที่ 2

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอายุราชการ โดยการวิเคราะห์หาค่าความถี่และร้อยละ
2. การวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการดำเนินการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(SD) และแปลความหมายระดับการดำเนินงานการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนตามเกณฑ์ดังนี้
 - คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีการดำเนินงานดีมาก
 - คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีการดำเนินงานดี
 - คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีการดำเนินงานพอใช้ได้
 - คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีการดำเนินงานน้อย
 - คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีการดำเนินงานน้อยมาก/ไม่มีเลย

ระยะที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยคัดเลือกกรณีศึกษาแบบเจาะจง โรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับดี จำนวน 5 โรงเรียน ใน 5 ภูมิภาค กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในระหว่างการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา, รองผู้บริหารสถานศึกษา, หัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตัวแทนครู ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการวิเคราะห์เอกสาร (documentary analysis) การสังเกต(observation) การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ(informal interview) และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In - dept Interview)โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาและครูเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informant)

การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (กรณีศึกษา)

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างการตรวจเยี่ยมสถานศึกษามีจำนวน 1 ฉบับ คือ แบบตรวจเยี่ยมสถานศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาขึ้นพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบตรวจสอบรายการ แบบเติมคำ และแนวทางการ

สัมภาษณ์ ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด โครงสร้างของเครื่องมือแบ่งเป็น 2 ตอนหลัก คือ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลและสถานศึกษาที่ตรวจเยี่ยม เพื่อบันทึกข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูลและสถานศึกษามีลักษณะเป็นแบบเติมคำ และตรวจสอบรายการ และ 2) ข้อคำถามเกี่ยวกับแนวทางการในปฏิบัติการนำผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบปลายเปิด

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาลดทอนข้อมูล ตรวจสอบข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งทั้ง 3 กระบวนการนี้จะทำควบคู่ไปกับกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากการสร้างข้อสรุปแล้ว ขั้นตอนสุดท้ายนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาเขียนรายงานการวิจัย โดยนำเสนอข้อมูลการวิจัยแบบพรรณนา (description) และการพรรณนาวิเคราะห์ (analysis description)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน: การวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) มีวัตถุประสงค์จำนวน 2 ข้อ คือ 1. เพื่อศึกษาสภาพการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีผลทดสอบทางการศึกษาระดับดี กระจายตามภาคภูมิศาสตร์ และ 2. เพื่อศึกษาแนวทางปฏิบัติการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีผลทดสอบทางการศึกษาระดับดี กระจายตามภาคภูมิศาสตร์ โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้นำเสนอตามวัตถุประสงค์การวิจัย รายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละตอนนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผลการวิเคราะห์ในตอนนี้แบ่งนำเสนอออกเป็น 4 หัวข้อ คือ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) สภาพการดำเนินการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสู่การปฏิบัติให้เกิดความสำเร็จ และ 4) ข้อเสนอแนะในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตัวแปร	รวม	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	138	34.5
หญิง	262	65.5
อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	70	17.5
30 – 39 ปี	146	36.5
40 – 49 ปี	80	20.0
50 ปีขึ้นไป	104	26.0
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	144	36.0
ปริญญาโท	256	64.0
ปริญญาเอก	-	-
อายุราชการ		
ต่ำกว่า 10 ปี	115	28.8
10-20 ปี	174	43.5
20 ปีขึ้นไป	111	27.8

จากตาราง 2 สรุปได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 262 คน (ร้อยละ 65.5) อายุของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ 30 – 39 ปี จำนวน 146 คน (ร้อยละ 36.5) วุฒิการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ในภาพรวมอยู่ในระดับปริญญาโท จำนวน 256 คน (ร้อยละ 64.00) และอายุราชการส่วนใหญ่ 10 -20 ปี (ร้อยละ 43.5)

2. สภาพการการดำเนินการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพ

ผู้เรียนของโรงเรียน

ตาราง 3 ความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการการดำเนินการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน

ข้อ	รายการ	สภาพการดำเนินการ		ระดับการดำเนินงาน		แปลผล
		ปฏิบัติ	ร้อยละ	\bar{X}	SD	
1	จัดทำแผนพัฒนาหรือแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน/โครงการ/กิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา	400	100	3.88	.410	ดี
2	จัดทำรายงานผลการพัฒนาเมื่อสิ้นปีการศึกษา เพื่อนำมาใช้วางแผนการพัฒนาในปีการศึกษาต่อไป รวมทั้งเป็นการเตรียมข้อมูลไว้สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก	254	63.5	3.13	.788	พอใช้
3	ส่งเสริมให้ครูนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ	400	100	3.91	.673	ดี
4	ส่งเสริม สนับสนุน งบประมาณการวิจัยและพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา เช่น งบประมาณการวิจัยและพัฒนาด้านการบริหารจัดการ ด้านการนิเทศ การจัดการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการทดสอบ	398	99.5	3.59	.784	ดี
5	ส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความรู้ และทักษะเกี่ยวกับการสร้างข้อสอบที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ในรูปแบบเดียวกันกับข้อสอบที่ใช้ในการทดสอบ NT, O-NET, PISA และ TIMSS เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนตามหลักสูตรในชั้นเรียน	125	31.25	2.72	.622	พอใช้
6	จัดให้มีการทดสอบ Pre O-NETในระดับชั้นที่จะต้องทำการสอบเพื่อให้นักเรียนเกิดความคุ้นเคยกับลักษณะของข้อสอบ และรูปแบบการบริหารจัดการสอบ ที่เสมือนจริง	390	97.5	3.15	.938	พอใช้

ตาราง 3(ต่อ)

ข้อ	รายการ	สภาพการดำเนินการ		ระดับการดำเนินงาน		แปลผล
		ปฏิบัติ	ร้อยละ	\bar{X}	SD	
7	สร้างความตระหนักถึงความสำคัญในการสอบ O-NET ให้แก่ครูผู้สอนและนักเรียนทุกคนในระดับชั้นที่เข้าสอบ	400	100	4.12	.712	ดี
8	จัดทำโครงการยกระดับคุณภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยดูจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ในปีการศึกษาที่ผ่านมาเป็นข้อมูลเส้นฐาน (Baseline) ในการยกระดับคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในปีการศึกษาต่อไป	328	82	3.24	.887	พอใช้
9	กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย โดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียนที่สะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม	400	100	3.91	.673	ดี
10	กำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรอย่างชัดเจนเพื่อร่วมรับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนด ไว้อย่างมีประสิทธิภาพ	366	91.5	3.30	.744	พอใช้
11	กำหนดปฏิทินการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปสู่การปฏิบัติอย่างชัดเจน	360	90	3.34	.801	พอใช้
12	กำหนดจุดเน้นหรือกลยุทธ์ในระดับสถานศึกษา จัดทำบันทึกข้อตกลง จัดทำบันทึกความร่วมมือ สร้างเครือข่าย ระหว่างสถานศึกษา องค์กรภายใน และองค์กรภายนอก เพื่อร่วมกันพัฒนาให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น	385	96.25	3.22	.723	พอใช้
13	ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนวิเคราะห์ผลการสอนของตนเองในแต่ละรายวิชา เทียบเคียงกับผลการประเมินระดับสถานศึกษา และผลการประเมินระดับชาติ	354	88.5	3.38	0.602	พอใช้

ตาราง 3(ต่อ)

ข้อ	รายการ	สภาพการดำเนินการ		ระดับการดำเนินงาน		แปลผล
		ปฏิบัติ	ร้อยละ	\bar{X}	SD	
14	วิเคราะห์ผลการทดสอบระดับชาติในรูปแบบและวิธีการต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	279	69.75	2.34	.801	น้อย
15	จัดกิจกรรมเพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติหรือชมเชยหรือให้รางวัลแก่ครูผู้สอนในกลุ่มสาระที่มีพัฒนาการของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างชัดเจน และเป็นแบบอย่างดีแก่บุคลากรคนอื่นๆ	122	30.5	2.72	.619	พอใช้
16	วิเคราะห์ข้อมูลและสะท้อนผล เร่งพัฒนาผู้เรียนก่อนการสอบจริง นำข้อบกพร่องในการสอบมาปรับปรุงให้นักเรียนสามารถทำข้อสอบได้อย่างเต็มตามศักยภาพ	245	61.25	2.59	.767	พอใช้
17	ประสานความร่วมมือกับองค์กรภาครัฐ/เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อระดมทรัพยากรในการสนับสนุนการจัดการศึกษา	387	96.75	3.53	.660	ดี
18	จัดทำป้าย Count Down นับถอยหลังสู่ความสำเร็จติดที่สถานศึกษา	67	16.75	2.01	.966	น้อย

จากตารางพบว่า ความคิดเห็นของครูส่วนใหญ่จะมีความเห็นว่า โรงเรียนมีการดำเนินการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน ซึ่งมีการปฏิบัติมากที่สุดตามลำดับ ดังนี้

1. การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญในการสอบ O-NET ให้แก่ครูผู้สอนและนักเรียนทุกคนในระดับชั้นที่เข้าสอบ ($\bar{X} = 4.12$)
2. การส่งเสริมให้ครูนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.91$)
3. การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย โดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียนที่สะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม ($\bar{X} = 3.91$)

4. จัดทำแผนพัฒนาหรือแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน/โครงการ/กิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.88$)

5. ส่งเสริม สนับสนุน กระบวนการวิจัยและพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา เช่น กระบวนการวิจัยและพัฒนาด้านการบริหารจัดการ ด้านการนิเทศ การจัดการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการทดสอบ ($\bar{X} = 3.59$)

ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติน้อยมาก คือ การจัดทำป้าย Count Down นับถอยหลังสู่ความสำเร็จ ที่สถานศึกษา ($\bar{X} = 2.01$)

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสู่การปฏิบัติให้เกิดความสำเร็จ

ตาราง 4 ความคิดเห็นของครูที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสู่การปฏิบัติให้เกิดความสำเร็จ

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
		\bar{X}	SD	
1	ภาวะผู้นำของผู้บริหาร	3.54	.541	มาก
2	การมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง	3.24	.545	ปานกลาง
3	ความตระหนักและการเห็นความสำคัญของการทดสอบทางการศึกษา	3.60	.621	มาก
4	ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรเกี่ยวกับการทดสอบทางการศึกษา	3.08	.412	ปานกลาง
5	ความต่อเนื่องของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.52	.519	มาก
เฉลี่ยรวม		3.396	0.747	ปานกลาง

จากตารางพบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสู่การปฏิบัติให้เกิดความสำเร็จ ด้านความตระหนักและการเห็นความสำคัญของการทดสอบทางการศึกษา เป็นปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ระดับ 3.60 รองลงมาคือด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 3.54 และความต่อเนื่องของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 3.52 ตามลำดับ ส่วนด้านความรู้ความเข้าใจของบุคลากรเกี่ยวกับการทดสอบทางการศึกษาจะมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ที่ระดับ 3.08

4. ข้อเสนอแนะในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

1. โรงเรียนนำคะแนนของนักเรียนมาวิเคราะห์ มาวางแผนปรับปรุงการเรียนการสอน
2. โรงเรียนจัดทำแผนประจำปี ที่เน้นเกี่ยวกับแผนการเรียนการสอนของกลุ่มสาระฯ
แผนการเรียนรู้ทั้งปี
3. จัดตั้งผู้บริหารและทีมงานบริหารความเสี่ยงของโรงเรียน เพื่อช่วยกันวิเคราะห์ปัญหา
สาเหตุและร่วมกันวางแผนแก้ไขปัญหาด้านการเรียนการสอน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และมีความ
เข้าใจตรงกัน
4. สถานศึกษาพิจารณาลดกิจกรรมที่ทำให้เกิดผลกระทบต่อการจัดการเรียนรู้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในหัวข้อนี้เป็นผลการสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้อำนวยการ และครู เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน ที่ได้จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากการสังเกต สัมภาษณ์ จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ มหิดลวิทยานุสรณ์, บุญวาทย์วิทยาลัย, มอ. วิทยานุสรณ์, ราชสีมาวิทยาลัย และสาริต "พิบูลบำเพ็ญ" มหาวิทยาลัยบูรพา สถานศึกษาได้ดำเนินการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนดังนี้

โรงเรียน	แนวทางปฏิบัติการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
มหิดลวิทยานุสรณ์	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดทำแผนกลยุทธ์/แผนปฏิบัติการในการพัฒนาคุณภาพและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีการกำหนดเป้าหมาย กิจกรรม ระยะเวลา และมีผู้รับผิดชอบในการดำเนินการอย่างชัดเจน 2. สรรหาและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ มุ่งสู่ความเป็นนักประดิษฐ์ คิดค้น และนักวิจัยที่มีความสามารถระดับมาตรฐานโลก 3. พัฒนาการจัดการสอนตามรูปแบบและแนวทางของโรงเรียน
บุญวาทย์วิทยาลัย	<ol style="list-style-type: none"> 1. ชี้แจงผล และสร้างความเข้าใจผลการสอบ O-NET ให้กับครูผู้สอน 2. จัดทำโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3. ติดตามความเคลื่อนไหวของ สทศ. ผ่านทางเว็บไซต์ www.niets.or.th เช่น โครงสร้างการออกข้อสอบ รูปแบบข้อสอบ ตัวอย่างข้อสอบ กระจายคำตอบ เพื่อนำมาเตรียมความพร้อม และชี้แจงให้นักเรียนมีความมั่นใจในการสอบมากขึ้น
มอ. วิทยานุสรณ์	<ol style="list-style-type: none"> 1. การรายงานข้อมูลผลการทดสอบ O-NET ให้ผู้บริหารและครูผู้สอนได้ทราบและการกำกับติดตามผลการดำเนินการ 2. การพัฒนา/ปรับปรุงการเรียนการสอนในรายวิชา การปรับปรุงหลักสูตร นิเทศติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

โรงเรียน	แนวทางปฏิบัติการนำผลการทดสอบทางการศึกษา ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
ราชสิมาวิทยาลัย	<ol style="list-style-type: none"> 1. การจัดการประชุมชี้แจงผลการสอบ O-NET ให้กับครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ 2. จัดการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียน โดยจัดให้มีการทบทวนเกี่ยวกับข้อสอบ ONET ในช่วงใกล้วันสอบจริง 3. นำผล O-NET ใช้เป็นเงื่อนไขในการเลื่อนชั้นหรือการรับเข้าศึกษาต่อ 4. สร้างความตระหนักโดยชี้ให้เห็นความสำคัญของการสอบ และสร้างแรงจูงใจในการสอบ O-NET 5. การบริหารจัดการด้านบุคลากรให้มีความเหมาะสมกับชั้นเรียน
สาริต "พิบูลบำเพ็ญ" มหาวิทยาลัยบูรพา	<ol style="list-style-type: none"> 1. การประชุมชี้แจงผลการทดสอบ O-NET ในส่วนของฝ่ายวิชาการและระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ 2. การดำเนินการจัดการเรียนการสอนเพิ่มเติม โดยสอดคล้องเนื้อหาของข้อสอบ O-NET ในชั้นเรียน 3. สร้างความตระหนักในการสอบ O-NET แก่ผู้เรียน โดยชี้ให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการสอบ O-NET ทั้งต่อตนเองและต่อโรงเรียน 4. เพิ่มประสิทธิภาพการแนะแนวเพื่อการพัฒนาตนเอง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) แบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการสำรวจข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และระยะที่ 2 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์การวิจัย 2 ประการ คือ 1. เพื่อศึกษาสภาพการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีผลทดสอบทางการศึกษาระดับดี กระจายตามภาคภูมิศาสตร์ และ 2. เพื่อศึกษาแนวทางปฏิบัติการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีผลทดสอบทางการศึกษาระดับดี กระจายตามภาคภูมิศาสตร์

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการดำเนินการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน

1.1 สภาพการดำเนินการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยโรงเรียนมีการดำเนินการมากที่สุดตามลำดับ ดังนี้

- 1) การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญในการสอบ O-NET ให้แก่ครูผู้สอนและนักเรียนทุกคนในระดับชั้นที่เข้าสอบ ($\bar{X} = 4.12$)
- 2) การส่งเสริมให้ครูนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ ($\bar{X} = 3.91$)
- 3) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย โดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียนที่สะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม ($\bar{X} = 3.91$)
- 4) จัดทำแผนพัฒนาหรือแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน/โครงการ/กิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.88$)
- 5) ส่งเสริม สนับสนุน กระบวนการวิจัยและพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา เช่น กระบวนการวิจัยและพัฒนาด้านการบริหารจัดการ ด้านการนิเทศ การจัดการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการทดสอบ ($\bar{X} = 3.59$)

1.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสู่การปฏิบัติให้เกิดความสำเร็จ

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสู่การปฏิบัติให้เกิดความสำเร็จ ด้านความตระหนักและการเห็นความสำคัญของการทดสอบทางการศึกษา เป็นปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านความรู้ความเข้าใจของบุคลากรเกี่ยวกับการทดสอบทางการศึกษา จะมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. แนวทางปฏิบัติการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในหัวข้อนี้เป็นผลการสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้อำนวยการ และครู เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน ที่ได้จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากการสังเกต สัมภาษณ์ จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยสุรนารี, บุญวาทย์วิทยาลัย, มอ. วิทยานุสรณ์, ราชสีมาวิทยาลัย และสาริต "พิบูลบำเพ็ญ" มหาวิทยาลัยบูรพา สถานศึกษาได้ดำเนินการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนดังนี้

ด้านการบริหารจัดการ พบว่า ในทุกโรงเรียนเมื่อได้รับผลการทดสอบทางการศึกษามาแล้ว โรงเรียนทำการประชุมชี้แจง ให้ข้อมูลสารสนเทศและรายงานผลการทดสอบแก่ครูเพื่อให้ทราบผลการศึกษาของปีการศึกษาที่ผ่านมาในภาพรวมและรายกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในบางโรงเรียนได้เพิ่มกระบวนการกำกับติดตามผลการดำเนินการของครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ด้วยเช่นกัน เมื่อแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้รับสารสนเทศและมีการวิเคราะห์ข้อสอบรายตัวชี้วัดแล้ว โรงเรียนมีการปรับการจัดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัด

การพัฒนานักเรียน พบว่า ในทุกโรงเรียนเมื่อได้รับผลการทดสอบทางการศึกษามาแล้ว โรงเรียนทำการชี้แจงให้ข้อมูลสารสนเทศและรายงานผลการทดสอบแก่นักเรียน รวมถึงการแนะแนวทางการเรียนหรือการศึกษาต่อเพื่อให้นักเรียนได้เห็นและค้นพบศักยภาพของตน และเป็นข้อมูลย้อนกลับให้แก่นักเรียนการเตรียมตัวและเตรียมความพร้อมในการเรียนและการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไป นอกจากนี้ในบางโรงเรียนมีการจัดสอนเสริม ทบทวนเนื้อหาเพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบ โดยอาจมีการเชิญวิทยากร ตัวต่อที่มีชื่อเสียง หรือในครูในโรงเรียน ในการสอนเนื้อหาก่อนการสอบ

การพัฒนาครู พบว่า โรงเรียนได้ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน โดยบางโรงเรียนเน้นการส่งเสริมและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉพาะเพื่อให้ครูพัฒนาเทคนิคและวิธีการสอน และนักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ และในบางโรงเรียนมีกระบวนการพัฒนาครู โดยการประเมินการสอนของครูเป็นระยะเพื่อกำกับให้เป็นไปตามทิศทางและมาตรฐานของโรงเรียน และบางโรงเรียนมีการสร้างแรงจูงใจให้กับครูผู้สอนในการมอบรางวัล หรือยกย่องเชิดชูเกียรติในกรณีที่นักเรียนได้ผลการทดสอบที่ดีหรือได้คะแนนเต็ม เป็นต้น เพื่อให้ครูเกิดความภาคภูมิใจและมีกำลังใจในการปฏิบัติงานในหน้าที่ต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้าน พื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนนั้น จำแนกเป็นประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

- 1) การนำผลไปใช้ในทางการบริหาร/การจัดการทางการศึกษา
- 2) การนำผลไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน
- 3) การนำผลไปใช้ในการวัดและประเมินทางการศึกษา
- 4) การนำผลไปใช้ในการแนะแนวและให้คำปรึกษา

ส่วนผู้เกี่ยวข้องในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้นั้นอาจเป็นได้ทั้ง ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีประเด็นการอภิปราย ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า ในทุกโรงเรียนเมื่อได้รับผลการทดสอบทางการศึกษามาแล้ว โรงเรียนทำการประชุมชี้แจง ให้ข้อมูลสารสนเทศและรายงานผลการทดสอบแก่ครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ทราบผลการศึกษาระดับปีการศึกษาที่ผ่านมาในภาพรวมและรายกลุ่มสาระการเรียนรู้รวมถึงรายตัวชี้วัด ซึ่งสอดคล้องกับสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (มปป.) ที่ได้นำเสนอการนำคะแนน O-NET ไปใช้ในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพผู้เรียน โดยในระดับผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารต้องพิจารณาค่าสถิติในทุกกลุ่มสาระวิชาและแยกย่อยรายมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งผู้บริหารสามารถพิจารณาผลการสอบในภาพรวมของวิชาจากคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนเทียบเคียงกับโรงเรียนที่อยู่ในจังหวัดเดียวกันหรือโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดเดียวกันที่มีสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนที่ใกล้เคียงกัน และระดับประเทศ เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ ผลการวิจัยสอดคล้องกับ ชันยา เฉลิฆวรร บุตร (2553) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษากระบวนการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนประถมศึกษา: พหุกรณี ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยสนับสนุนให้เกิดกระบวนการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ ทัศนคติของผู้บริหาร ความร่วมมือและความเสียสละของครู

2. การวิเคราะห์ข้อสอบ O-NET ตามตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อวิเคราะห์ลักษณะของข้อสอบ แนวโน้ม และทิศทางของการออกข้อสอบในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในบางโรงเรียนได้เพิ่มกระบวนการการกำกับติดตามผลการดำเนินการของครูใน แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ด้วยเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(มปป.) ที่ได้เสนอแนวทางการยกระดับผลการทดสอบ O-NET โดยให้มีการวิเคราะห์ผลคะแนนย้อนหลัง 3 ปี เพื่อศึกษาจุดแข็ง จุดควรพัฒนาเร่งด่วน โดยเฉพาะมาตรฐาน/ตัวชี้วัดตามหลักสูตรในลำดับท้าย ๆ ที่นักเรียนยังมีความรู้ความเข้าใจน้อยหรือน้อยมาก นำจุดควรพัฒนาเร่งด่วนมาวางแผนปรับปรุงแก้ไขต่อไป

3. การจัดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัด จากผลการวิจัยนั้น ในบางโรงเรียนเน้นเรื่องของการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์เป็นพิเศษ บางโรงเรียนมีการปรับปรุงและพัฒนาเทคนิคการเรียนการสอน รวมถึงการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับผลการทดสอบ กล่าวคือ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ใดที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ไม่เป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียน โรงเรียนได้เพิ่มรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนเสริมเพื่อความเข้มแข็งทางวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(มปป.) ได้เสนอแนวทางการยกระดับผลการทดสอบ O-NET โดยการปรับวิธีการจัดการเรียนรู้ของครู มุ่งเน้นให้ครูจัดการเรียนรู้โดยยึดมาตรฐาน/ตัวชี้วัดตามหลักสูตร (ไม่ใช่สอนตามหนังสือเรียน) จัดให้มีการแบ่งปันความรู้เกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอนที่นำนักเรียนบรรลุมาตรฐาน/ตัวชี้วัดได้อย่างมีคุณภาพ รวมถึงการสร้างความรู้ความเข้าใจในการทำข้อสอบรูปแบบที่เน้นการคิดวิเคราะห์ขั้นสูง และสอดคล้องกับภาวณิ ทุงไชสง (2551) ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยด้านความสามารถทางการคิด เชาวน์ปัญญาและจิตพิสัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรปัจจัยสำคัญด้านการคิดส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ในระดับสูง ตัวแปรสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ได้แก่ ปัจจัยด้านการคิดแบบวิทยาศาสตร์ การคิดแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณการคิดตัดสินใจ เชาวน์ปัญญา และจิตพิสัย

4. ด้านการจัดบุคลากรที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือในแต่ละระดับชั้นของโรงเรียนกรณีศึกษานั้น สอดคล้องกับสาโรจน์ เทียนใส (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานวิชาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีความเป็นเลิศทางด้านวิชาการในโครงการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียนของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ ผลการวิจัยพบว่า งานด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร โรงเรียนได้มีการจัดการเตรียมบุคลากร การจัดครูเข้าสอน การจัดตารางสอนอย่างเหมาะสม

5. การจัดสอนเสริม ทบทวนเนื้อ หาเพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบ โดยมีการเชิญวิทยากร ตัวต่อที่มีชื่อเสียง หรือในครูในโรงเรียน ในการสอนเนื้อหาก่อนการสอบ ถือเป็นกิจกรรม

หนึ่งในโครงการพัฒนาและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพื่อให้มีผลการสอบที่สูงขึ้น สอดคล้องกับสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(มปป.) ที่ได้เสนอแนวทางการยกระดับผลการทดสอบ O-NET โดยให้มีการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนในการทดสอบสำคัญ ๆ อาทิ การทดสอบระดับชาติการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) การประเมินนักเรียนระดับนานาชาติ (PISA TIMSS) เป็นต้น

6. การสร้างความตระหนักแก่นักเรียนในแง่ของมุมมองด้านชื่อเสียงของโรงเรียน หรือผลการทดสอบของรุ่นพี่ในปี ที่ผ่านมาก็ทำไว้ได้ดี โรงเรียนส่วนใหญ่จึงได้เน้นย้ำให้นักเรียนทำข้อสอบอย่างเต็มที่ตามศักยภาพที่มี (แม้บางผลการทดสอบนักเรียนอาจจะไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์) เพื่อเป็นชื่อเสียงและหน้าตาของโรงเรียน จึงทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจ และเป็นแรงกระตุ้นผลักดันให้กับนักเรียนในการทำข้อสอบอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน(มปป.) ที่ได้เสนอแนวทางการยกระดับผลการทดสอบ O-NET โดยให้มีการสร้างความเข้าใจให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของประโยชน์ในการทดสอบให้เป็นไปตามศักยภาพที่เป็นจริง และสอดคล้องกับมินตรา สิงหนาค (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่องอิทธิพลของกระบวนการครอบครัวและตัวแปรส่งผ่านที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ที่พบว่าตัวแปรส่งผ่านที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประกอบด้วยตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรง ได้แก่ แรงจูงใจในการเรียน เจตคติทางการเรียน และการเห็นคุณค่าในตนเอง และตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงสูงสุดต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ได้แก่ ตัวแปรเจตคติทางการเรียน

7. การพัฒนาครูโดยการประเมินการสอนของครูเป็นระยะเพื่อกำกับให้เป็นไปตามทิศทางและมาตรฐานของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน(มปป.) ได้เสนอแนวทางการยกระดับผลการทดสอบ O-NET ที่ให้มีนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างสม่ำเสมอ (อย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง) และสอดคล้องกับสาโรจน์ เทียนใส (2552) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาการดำเนินงานวิชาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีความเป็นเลิศทางด้านวิชาการในโครงการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียนของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนได้จัดให้มีการนิเทศภายในเพื่อนิเทศกำกับ ติดตามการใช้หลักสูตร และเป็นผู้นำในการจัดการทำหลักสูตร โดยร่วมประสานกับบุคลากรทุกฝ่ายและส่งเสริมงานด้านกรนิเทศภายใน โรงเรียนได้มีระบบการนิเทศภายใน ผู้บริหารให้การสนับสนุนด้านอุปกรณ์งบประมาณ ขวัญกำลังใจในการดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน และส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. แนวทางที่ได้จากการศึกษา ควรนำไปกำหนดกลยุทธ์การยกระดับผลสัมฤทธิ์ ที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน
2. แนวทางที่ได้จากการศึกษา ควรนำไปศึกษาวิจัยต่อไป โดยการทำวิจัย เพื่อศึกษาว่าแนวทางดังกล่าว สามารถนำไปใช้พัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET) ได้มากน้อยเพียงใด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น เขตพื้นที่การศึกษา กลุ่มโรงเรียน ควรดำเนินการวิจัยเชิงนโยบายเกี่ยวกับการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนบนฐานของกลยุทธ์จากงานวิจัยนี้สู่การนำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เป็นหลักและแนวทางเดียวกัน แต่อาจยืดหยุ่นตามบริบทศักยภาพและความพร้อมของแต่ละโรงเรียน
2. การวิจัยในครั้งนี้เป็น การนำเสนอแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจากโรงเรียนที่มีผลการทดสอบในระดับที่ดี การวิจัยต่อยอดควรเป็นไปในลักษณะการศึกษาผลการนำผลกลยุทธ์ไปใช้กับกลุ่มโรงเรียนที่มีผลการทดสอบในระดับปานกลางและผลการทดสอบในระดับน้อย เพื่อศึกษาความสำเร็จ ความเป็นไปได้ หรือปัจจัยแทรกซ้อนและสภาพปัญหาอุปสรรคจากการใช้กลยุทธ์ดังกล่าวเพื่อปรับให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องต่อไป
3. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ทดสอบทางการศึกษา, สำนัก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). **โครงการวิจัย: การนำผลการประเมินคุณภาพนักเรียนระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เรื่อง การพัฒนาดัชนีวัดสัมฤทธิ์ผลทางวิชาการของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน..
- _____. (2553). **โครงการวิจัย: การนำผลการประเมินคุณภาพนักเรียนระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เรื่อง สถานศึกษาที่มีพัฒนาการของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีเด่น ปีการศึกษา 2552.** สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- _____. (2553). **โครงการวิจัย: การนำผลการประเมินคุณภาพนักเรียนระดับชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เรื่อง การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- ชันยา เถลิมาบุตร. (2553). **การศึกษากระบวนการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนประถมศึกษา: พหุกรณี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- ภาวิณี พู่ไธสง. (2551). **ปัจจัยด้านความสามารถทางการคิด เชาวนปัญญา และจิตพิสัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- มานัส ศักดิ์. (2550). **กลยุทธ์ที่ส่งผลต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายในและภายนอกในการปฏิบัติงานของครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- มินตรา สิงหนาค. (2552). **อิทธิพลของกระบวนการของกระบวนการครอบครัวและตัวแปรส่งผ่านที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**
- สัมพันธ์ พันธุ์ฤกษ์. (2555). “คุยกับ ผอ.,” ใน **NIETS NEWS**. หน้า 1. กรุงเทพฯ : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).
- _____. (2556). “การดำเนินงานเกี่ยวกับการนำผล 0-NET เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการตัดสินผลการเรียนของผู้เรียน,” ใน **เอกสารประกอบการบรรยายการดำเนินงานเกี่ยวกับการนำผล 0-NET เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการตัดสินผลการเรียนของผู้เรียน.** กรุงเทพฯ : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).

- สาโรจน์ เทียนใส. (2552). การศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีความเป็นเลิศทางด้านวิชาการในโครงการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียนของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาการศึกษาและพัฒนาลัทธิศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรัชย์ ไวยวรรณจิตร. (2552). การศึกษาสาเหตุที่ทำให้คะแนน O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ: กรณีศึกษาโรงเรียนสุขสวัสดิ์วิทยา. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- _____. (2553). แนวทางการนำจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (ม.ป.ป.). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-2559. ม.ป.ท.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (ม.ป.ป.). การเตรียมความพร้อมสถานศึกษาเพื่อความเชื่อมั่นในผลการสอบ O-NET. กรุงเทพฯ.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- เอี่ยมพร หลินเจริญ และคณะ. (2552). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้คะแนนการทดสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือวิจัย

แบบบันทึกการสัมภาษณ์

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. 2557 ตั้งแต่เวลา ถึง

สถานที่

ผู้สัมภาษณ์

ผู้ถูกสัมภาษณ์

คำถาม/ข้อสังเกต	บันทึกคำตอบ

แนวทางการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูกลุ่มเป้าหมาย

1. การเตรียมความพร้อมก่อนการทดสอบระดับชาติในระดับโรงเรียน ระดับชั้นเรียน ระดับห้องเรียน ในประเด็นต่อไปนี้
 - ก. โครงการ/กิจกรรมเสริมหลักสูตร
 - ข. ปัจจัยนำเข้า (input)
 - ค. กระบวนการ (process)
 - ง. ผลผลิต (Output)
 - จ. ผลลัพธ์ (Outcome)
 - ฉ. ผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบ (impact)
2. การนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
 - ก. ด้านการบริหาร
 - ข. ด้านการเรียนการสอน
 - ค. ด้านการวัดและประเมินผล
 - ง. ด้านการแนะแนวและให้คำปรึกษา
 - จ. ฯลฯ
3. สภาพปัญหาการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน
4. ปัจจัยและเงื่อนไขความสำเร็จในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสำหรับวัดตัวแปรในการวิจัย ซึ่งมีตัวแปรหลัก ได้แก่ สภาพการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน กระบวนการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน และปัญหาอุปสรรคในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน

ในการตอบแบบสอบถามนี้ ขอความกรุณาท่านได้ตอบตามคำถามครบทุกข้อ ตามสภาพความเป็นจริงที่ท่านได้ดำเนินการในสถานศึกษาของท่าน ผลการศึกษาจะสรุปเป็นภาพรวมของแนวสภาพและแนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีผลทดสอบทางการศึกษาระดับดี กระจายตามภาคภูมิศาสตร์ ซึ่งไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานโรงเรียนหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งแต่อย่างใด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่ได้เสียสละเวลาตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

นางสาวปนัดดา หัสปราบ

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพความเป็นจริง

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ ต่ำกว่า 30 ปี 30 – 39 ปี 40 – 49 ปี 50 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก
4. อายุราชการ.....ปี (บรรจุไม่ถึง 1 ปี ให้นับเป็น 1 ปี เศษเกิน 6 เดือน บัดเป็น 1 ปี)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน โปรดอ่านข้อความแต่ละข้อโดยละเอียด แล้วเขียนเครื่องหมาย ลงในช่องปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามสภาพเป็นจริง และถ้าปฏิบัติให้ทำเครื่องหมาย ในช่องระดับระดับความพึงพอใจ โดยมีเกณฑ์ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมาก
- 3 หมายถึง ระดับความพึงพอใจปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	สภาพการดำเนินงาน		ความพึงพอใจ				
		ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	1	2	3	4	5
1	จัดทำแผนพัฒนาหรือแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน/โครงการ/กิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา							
2	จัดทำรายงานผลการพัฒนาเมื่อสิ้นปีการศึกษาเพื่อนำมาใช้วางแผนการพัฒนาในปีการศึกษาต่อไป รวมทั้งเป็นการเตรียมข้อมูลไว้สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก							

ข้อ	รายการ	สภาพการดำเนินงาน		ความพึงพอใจ				
		ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	1	2	3	4	5
3	ส่งเสริมให้ครูนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ							
4	ส่งเสริม สนับสนุน กระบวนการวิจัยและพัฒนา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา เช่น กระบวนการวิจัยและพัฒนาด้านการบริหารจัดการ ด้านการนิเทศ การจัดการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อศึกษา ปัญหาเกี่ยวกับการทดสอบ							
5	ส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความรู้ และทักษะเกี่ยวกับการสร้างข้อสอบที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ในรูปแบบเดียวกันกับข้อสอบที่ใช้ในการทดสอบ NT, 0-NET, PISA และ TIMMS เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนตาม หลักสูตรในชั้นเรียน							
6	จัดให้มีการทดสอบ Pre 0-NET ในระดับชั้นที่จะต้องทำการสอบเพื่อให้นักเรียนเกิดความคุ้นเคยกับลักษณะของข้อสอบ และรูปแบบการบริหารจัดการสอบ ที่เสมือนจริง							
7	สร้างความตระหนักถึงความสำคัญในการสอบ 0-NET ให้แก่ครูผู้สอนและนักเรียนทุกคนในระดับชั้นที่เข้าสอบ							
8	จัดทำโครงการยกระดับคุณภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยดูจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (0-NET) ในปีการศึกษาที่ผ่านมาเป็นข้อมูลเส้นฐาน (Baseline) ในการยกระดับคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในปีการศึกษาต่อไป							

ข้อ	รายการ	สภาพการดำเนินงาน		ความพึงพอใจ				
		ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	1	2	3	4	5
9	กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย โดย มุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียนที่สะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม							
10	กำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรอย่างชัดเจน เพื่อร่วมรับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ							
11	กำหนดปฏิทินการนำแผนปฏิบัติการประจำปี ไปสู่การปฏิบัติอย่างชัดเจน							
12	กำหนดจุดเน้นหรือกลยุทธ์ในระดับสถานศึกษา จัดทำบันทึกข้อตกลง จัดทำบันทึกความร่วมมือ สร้างเครือข่าย ระหว่างสถานศึกษา องค์กรภายใน และองค์กรภายนอก เพื่อร่วมกันพัฒนาให้ผู้เรียนมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น							
13	ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนวิเคราะห์ผลการสอนของตนเองในแต่ละรายวิชา เทียบเคียงกับผลการประเมินระดับ สถานศึกษา และผลการประเมินระดับชาติ							
14	วิเคราะห์ผลการทดสอบระดับชาติในรูปแบบและ วิธีการต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนา ปรับปรุง โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา และกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน							
15	จัดกิจกรรมเพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติหรือชมเชยหรือ ให้รางวัลแก่ครูผู้สอนในกลุ่มสาระที่มีพัฒนาการ ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างชัดเจน และเป็น แบบอย่างดีแก่บุคลากรคนอื่น ๆ							
16	วิเคราะห์ข้อมูลและสะท้อนผล เร่งพัฒนาผู้เรียนก่อนการ สอบจริง นำข้อบกพร่องในการสอบมา ปรับปรุงให้นักเรียนสามารถทำข้อสอบ ได้อย่างเต็มตาม ศักยภาพ							

ข้อ	รายการ	สภาพการดำเนินงาน		ความพึงพอใจ				
		ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	1	2	3	4	5
17	ประสานความร่วมมือกับองค์กรภาครัฐ/เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อระดม ทรัพยากรในการสนับสนุนการจัดการศึกษา							
18	จัดทำป้าย Count Down นับถอยหลังสู่ความสำเร็จ ติดที่สถานศึกษา							

19. โปรดระบุระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสู่การปฏิบัติให้เกิดความสำเร็จ

1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร

มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด/ไม่มีเลย

2) การมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง

มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด/ไม่มีเลย

3) ความตระหนักและการเห็นความสำคัญของการทดสอบทางการศึกษา

มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด/ไม่มีเลย

4) ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรเกี่ยวกับการทดสอบทางการศึกษา

มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด/ไม่มีเลย

5) ความต่อเนื่องของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด/ไม่มีเลย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

**** ขอขอบพระคุณที่ท่านกรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ****

ภาคผนวก ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ
ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ผศ.ดร.เรวดี กระโหมวงศ์	อาจารย์สาขาวิชาการประเมินผลและการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
ดร.มนตรี เด่นดวง	อาจารย์โปรแกรมการวัดผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏสงขลา
ดร.สัมพันธ์ คำฟูย	ศึกษานิเทศก์ ปฏิบัติหน้าที่ประธานเครือข่ายการนิเทศการ มัธยมศึกษา เครือข่ายที่ 12 ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 26
นายจรัล ศรีทวีวัฒน์	รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนมหาวชิราวุธ
นางจรรุวรรณ นิมเรศ	นักศึกษาปริญญาเอกวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง